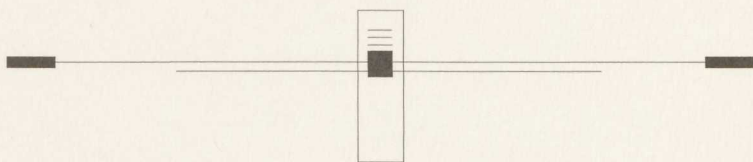

**EESTI
ADVOKATUUR**

**AASTARAAMAT
2004**

EESTI
ADVOKATUUR

AASTARAAMAT
2004

**EESTI
ADVOKATUUR**

**AASTARAAMAT
2004**

TALLINN 2005

SISUKORD

Eesti Advokatuuri üldkogu otsused 2004	5
Eesti Advokatuuri juhatuse aruanne Advokatuuri üldkogule 5.05.2005. a. Tallinnas	10
Eesti Advokatuuri 85. aastapäev	31
Õnnitleme	48
Ülevaade Eesti Advokatuuri aukohtu tegevusest 2004. a.	49
Euroopa Liidu advokaatide eetikakoodeks	66
In memoriam	89
Eesti advokaadid seisuga 01.01.2005	90

EESTI ADVOKATUURI ÜLDKOGU

OTSUSED 2004

EESTI ADVOKATUURI ÜLDKOGU

OTSUS nr. 1

04. märts 2004. a.

Eesti Advokatuuri majandustegevuse aastaaruande ja revisjonikomisjoni aastaaruande kinnitamine

Juhindudes advokatuuriseaduse § 9 punktist 4, Eesti Advokatuuri üldkogu

OTSUSTAB:

Kinnitada advokatuuri 2003. aasta majandustegevuse ja revisjonikomisjoni 2003. aasta aruanne.

Üldkogu juhatajad

Andres Aavik

Aivar Pilv

Protokollija

Minni-Triin Park

EESTI ADVOKATUURI ÜLDKOGU

OTSUS nr. 2

04. märts 2004. a.

Eesti Advokatuuri 2003. majandusaasta eelarve täitmise aruande ja 2004. majandusaasta eelarve kinnitamine

Juhindudes advokatuuriseaduse § 9 punktist 3, Eesti Advokatuuri üldkogu

OTSUSTAB:

1. Kinnitada Eesti Advokatuuri 2003. majandusaasta eelarve täitmise aruanne tulude osas 3 600 220.– krooni ja kulude osas 3 422 072.– krooni.

2. Kehtestada advokatuuri liikmemaksu suuruseks alates 1. juulist 2004. a. vandeadvokaadile ja vandeadvokaadi vanemabile 750.– krooni kuus ja vandeadvokaadi abile 375.– krooni kuus.

3. Kinnitada Eesti Advokatuuri 2004. majandusaasta eelarve tulude osas 3 840 000.– krooni ja kulude osas 4 546 000.– krooni.

Üldkogu juhatajad

Andres Aavik

Aivar Pilv

Protokollija

Minni-Triin Park

EESTI ADVOKATUURI ÜLDKOGU

OTSUS nr. 3

04. märts 2004. a.

Eesti Advokatuuri kodukorra muutmine

Juhindudes advokatuuriseaduse § 9 punktist 5,
Eesti Advokatuuri üldkogu

OTSUSTAB:

Teha Eesti Advokatuuri kodukorras (vastu võetud
Eesti Advokatuuri üldkogu 24. mai 2001. a. otsusega
nr. 4) järgmised muudatused:

1. paragrahv 48 lõikes 3 asendatakse sõnad
“§ 26 lõige 1 punkt 2 kohaselt” sõnadega
“§ 22 punkt 2 kohaselt”.
2. paragrahv 53 lõikes 7 asendatakse sõnad
“§ 55 3. lõikes sätestatud korras” sõnadega
“§ 52 lõikes 2 sätestatud korras”.
3. paragrahvi 54 lõige 4 muudetakse ja sõnasta-
takse järgmiselt:
“(4) vandeadvokaadi abi eksamil hinnatakse
eksamineeritava teadmisi lähtuvalt Eestis ak-
rediteeritud kõrgkoolide õigusteaduskondade
õppekavast magistrikraadi omandamiseks.”

4. paragrahv 64 muudetakse ja sõnastatakse järgmiselt:

“§ 64. Kodukorra paragrahvi 63 rakendamine
Kodukorra § 63 lõiked 7 ja 8 jõustuvad üheaegselt advokatuuriseaduse §-de 66–78 jõustumisega.”

Üldkogu juhatajad

Andres Aavik

Aivar Pilv

Protokollija

Minni-Triin Park

EESTI ADVOKATUURI ÜLDKOGU

OTSUS nr. 4

04. märts 2004. a.

Ettepanek advokatuuriseaduse § 19 lõike 5 muutmiseks

Juhindudes advokatuuriseaduse § 9 punktist 11, Eesti Advokatuuri üldkogu

OTSUSTAB:

Teha advokatuuri juhatusele ülesandeks esitada justiitsministeeriumile ettepanek seaduseelnõu algatamiseks advokatuuriseaduse § 19 lõike 5 muutmiseks ja sõnastada see järgmiselt:

“(5) Distsiplinaarkaristust ei või määrata, kui distsiplinaarsüüteo toimepanemisest on möödunud kaks aastat. Selle tähtaja hulka ei arvata aega, mil aukohtumenetlus oli peatatud.”

Üldkogu juhatajad

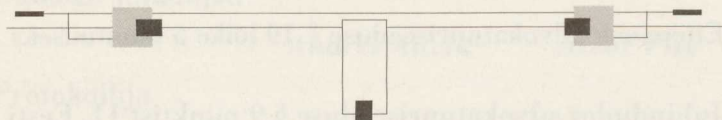
Andres Aavik

Aivar Pilv

Protokollija

Minni-Triin Park

EESTI ADVOKATUURI JUHATUSE ARUANNE ADVOKATUURI ÜLDKOGULE 05.05.2005 TALLINNAS

Alljärgnevalt toodud andmed on Eesti Advokatuuri juhatusel poolt üldkogule esitatava aruande osa ja neid esimehe ettekandes üldjuhul ei korrata.

I. Advokatuuri liikmeskond

Seisuga 01.01.2005. a. on Eesti Advokatuuris 447 liiget:

vandeadvokaate	286
vandeadvokaadi vanemabisid	83
vandeadvokaadi abisid	78
Assotsieerunud liikmeid	4

Harry Olai Hedman, Pekka Puolakka, Jyrki Juhani Tähtinen, Dirk Hundertmark

Vanuselisel jagunevad advokatuuri liikmed:

üle 60-aastased	52	s.o. 11,6%
50–60-aastased	62	s.o. 13,9%
35–50-aastased	146	s.o. 32,7%
kuni 35-aastased	187	s.o. 41,8%
Naisi	171	s.o. 38,3 %.

Advokaadibüroosid on kokku 164, sh. Tallinnas 105.

Advokatuuri on vastu võetud või kõrgem kutsenimetus omistatud:

VANDEADVOKAADID:

Piret Jesse, Erki Vabamets, Carry Plaks, Leonid Tolstov, Cardo Soosaar, Kari-Paavo Koch, Elo Tamm, Rando Antsmäe, Alice Salumets, Andres Vinkel, Helmut Pikmets, Siim Seppik, Jüri Sirel, Toomas Kõiv, Brigitta Mõttus, Oleg Nišajev, Arne Ots, Karina Lõhmus-Ein, Meelis Pirn, Monika Sehver, Karina Paatsi, Ulvi Reimets.

VANDEADVOKAADI VANEMABID:

Tuuve Tiivel, Kalju Kutsar, Kätlin Hein, Konstantin Kotivnenko, Kristi Kullerkup, Karin Madisson, Kadri Kallas, Taimar Ehrlich, Raini Nõu, Helen Hääl, Margit Lahevee, Kai Liiva, Ave Piik, Silja Elunurm, Eneken Tikk.

VANDEADVOKAADI ABID:

Urmas Simon, Liina Rekand, Kristel Raidla, Minni-Triin Park, Gert Raig, Liis Toomsalu, Katri Tomson, Monika Koolmeister, Heili Haabu, Raul Talts, Aivar Taro, Marko Mehilane, Kristi Lehtis, Alan Biin, Marit Toom, Helen Palla, Anu Sander, Katri Paas, Lea Liigus, Anton Sigal, Martin Männik, Kärt Anna Maire Kelder, Merli Lorvi, Indrek Veso, Marian Priks, Kai Kaljaste, Meelis Hint, Kristina Schotter.

Advokatuuri liikmesuse on erinevatel põhjustel peatanud Uno Veering, Risto Rüütel, Maiu Fischer, Monika Koolmeister, Klen Teder, Vaido Põldoja, Anu Sander, Katri Paas, Kadri Kallas, Gert Raig, Martti Kalas, Linnar Liivamägi.

Advokatuurist on välja arvatud Ilmo Maaros, Lea Mandel, Kristi Raba, Märt Rask, Anu Tehver, Triin Frosch.

Advokatuurist on välja heidetud Mart Susi.

II. Advokatuuri juhatus

Advokatuuri üldkogul 4.03.2004. a. valiti Eesti Advokatuuri esimeheks vandeadvokaat Aivar Pilv ja juhatuse liikmeteks Ain Alvin, Marti Hääl, Peeter Lepik, Jüri Leppik, Andrus Lillo, Ants Mailend, Mart Sikut ja Toomas Vaher.

Juhatus 16.03.2004. a. istungil valiti advokatuuri aseesimeheks vandeadvokaat Ain Alvin ja kinnitati juhatuse liikmete tööjaotus järgmiselt:

esimees Aivar Pilv

- tööülesanded tulenevalt Eesti Advokatuuri kodukorra §-s 34 sätestatust,
- välissuhtluse korraldamine,
- riigi õigusabi osutamise seonduvad küsimused;

aseesimees Ain Alvin

- tööülesanded tulenevalt Eesti Advokatuuri kodukorra §-s 35 sätestatust,
- välissuhtluse korraldamine,
- advokatuuri majandustegevuse ja eelarvega seonduvad küsimused;

juhatuse liige Marti Hääl

- koostöö aukohtuga,
- välissuhtluse korraldamine;

juhatuse liige Toomas Vaher

- koostöö eetika- ja metoodikakomisjoniga,
- seadusloome küsimused,
- välissuhtluse korraldamine;

juhatuse liige Peeter Lepik

- koostöö kutsesobivuskomisjoniga,
- välissuhtluse korraldamine;

juhatuse liige Jüri Leppik

- koostöö õiguskaitseasutustega,
- seadusloome küsimused;

juhatuse liige Andrus Lillo

- Lõuna-Eesti piirkonna kureerimine,
- ühekordsed ülesanded tulenevalt kodukorrast ja advokatuuriseadusest;

juhatuse liige Mart Sikut

- Lääne-Eesti piirkonna kureerimine,
- ühekordsed ülesanded tulenevalt kodukorrast ja advokatuuriseadusest;

juhatuse liige Ants Mailend

- ühekordsed ülesanded tulenevalt kodukorrast ja advokatuuriseadusest.

Advokatuuri kantslerina töötas Rein Kiviloo, kantselei juhatajana Helgi Karma, pearaamatupidajana Reet Roo ja konsultandina Kadri Schmidt.

Advokatuuri 2003. a. majandustegevust auditeeriti 2004. a veebruaris ja see oli kooskõlas hea raamatupidamistava ja -seadusega. Samuti on auditeeritud 2004. a. majandusaasta aruanne.

Aruandeperioodil toimus 27 juhatuse istungit. Oluliselt on laienenud juhatuses arutatavate küsimuste ring ning mitmekordselt suurenenud nii nende eelnevaks ettevalmistamiseks kui ka sisuliseks arutamiseks kulunud aeg.

Olulisemad tegevussuunad ja küsimused juhatuse töös aruandeperioodil:

1. Riigi õigusabi seadus ja advokatuuri seaduse muudatused

Riigi õigusabi seaduse vastuvõtmine ja sellega kaasnevad advokatuuriseaduse muudatused tõid juhatuse ja advokatuuri tööorganitele kaasa varasemast märkimisväärselt suurema töökoormuse. Riigi õigus-

abi seaduse, aga ka advokatuuriseaduse muudatustega seotud küsimusi arutati peaaegu igal juhatusel. Juhatus töötas koostöös advokatuuri teiste organitega, arvestades advokatuuri liikmete seisukohti, korduvalt välja ettepanekuid nii Riigikogu õiguskomisjonile kui ka justiitsministeeriumile eelnõude täiendamiseks ja muutmiseks. Seaduseelnõu arutamise käigus osalesid advokatuuri esindajad aktiivselt ja järjepidevalt nõupidamistel justiitsministeeriumis ja õiguskomisjonis. Heameel on märkida, et valdav osa advokatuuri seisukohtadest leidis seaduses kajastamist. Seetõttu võib tehtud tööd hinnata tulemuslikuks.

2. Advokatuuri õigusaktide muutmise

Eelnevalt märgitud seaduse muudatused tingisid vajaduse teha olulisi muudatusi ja täiendusi advokatuuri õigusaktides. Juhatusel, aukohtu, eetika-metoodikakomisjoni ja töögruppide poolt on ette valmistatud ning üldkogule esitatud projektid advokatuuri kodukorra ja eetikakoodeksi muutmiseks.

Juhatusel tavalised päevakorraküsimused on olnud seotud eksamile lubamise, uute liikmete vastuvõtmisega, taotluse lahendamise ja kõrgendatud töötasu saamiseks riigi õigusabi osutamisel, kolleegide taotluste lahendamise ja osalemiseks äriühingute juhatusel või nõukogu töös, küsimused seoses taotlusega kutsetegevuse peatamiseks või taastamiseks või tegutsemiskoha muutmiseks.

3. Riigi õigusabi korraldamine ja tasustamine

Juhatus on korraldanud riigi õigusabi osutamist ja selle tasustamisega seotud küsimusi. Paralleelselt riigi õigusabi seaduse väljatöötamisega on juhatus

sihikindlalt ja põhjalikult selgitanud justiitsministeeriumile senini kehtinud tasumäärade mittevastavust tingimustele ja nõudmistele, mis on püstitatud advokaadi õigusabile.

Riigieelarvega eraldati Eesti Advokatuurile riigi õigusabi osutamiseks 2004. aastal 26 880 000 krooni ning detsembris veel täiendavalt 4 000 000 krooni. Seega oli advokatuuri käsutuses koos 2003. aasta vahendite jäägiga kokku 32 001 657 krooni.

Eelmisel aastal osutati riigi õigusabi kokku 148 465 tundi ehk summas 26 087 700 krooni, sealhulgas kõrgendatud tasu advokaatide taotluste alusel summas 269 229 krooni ning majutus- ja transpordikulude kompenseerimine 8167 krooni. Kõrgendatud tasu osatähtsus üldises õigusabi mahus on aastaid olnud äärmiselt väike, umbes 1%.

Riigi õigusabi osutamise korraldamist on hõlbustanud sisseseatud ja hästi toimiv arvutiprogramm.

Justiitsministeeriumi siseauditi osakonna poolt viidi 10.03.–23.04.2004. a. läbi audit advokatuurile riigi poolt tasustatava õigusabi osutamiseks eraldatud rahaliste vahendite sihipärase ja otstarbeka kasutamise kontrollimiseks.

Auditi lõpparuandest nähtub, et advokatuuri juhatuse tegevuses puudusi ei olnud. Märgitakse, et advokatuuri raamatupidamises on korrektne arvestus riigi õigusabi rahade kasutamise osas. Samuti leiti, et advokatuuri juhatus on põhjalikult kontrollinud riigi õigusabi rahade kasutamist ning välja toonud ilmnenuid probleeme ja teadvustanud need justiitsministeeriumile.

Aruandes tehtud ettepaneku põhjal koostas juhatus advokaadibüroode aruande/arve täiustatud vormi.

Tulenevalt riigi õigusabi seaduse jõustumisest 01.03.2005. a. toimusid advokatuuri ja justiitsministeeriumi vahel pikaajalised nõupidamised ja läbirääkimised uue tasumääruse põhimõtete väljatöötamiseks ja senisest õiglasema tasu maksmiseks kvaliteetse ja professionaalse õigusabi kättesaadavuse tagamiseks. Advokatuuri juhatus töötas välja ja esitas riigi õigusabi tasustamise määruse projekti, milles oli arvestatud nii eelnevate aastate praktilisi kogemusi ja esinenud puudusi kui ka mõningate teiste arenenud riikide tasustamispõhimõtteid.

Tasumäärade esitamisel lähtuti riigi õigusabi seaduse eelnõu väljatöötamisel ja eelnõu seletuskirjas esitatud seisukohtadest, mille alusel peeti põhjendatuks ja vajalikuks seniste tasumäärade olulist tõstmist (senise 150 krooni tund asemele 350 krooni tund) ja õiglasemat tasustamist vastavalt advokaadi kutsetegevusele esitatavatele nõuetele.

Kahjuks taganes justiitsministeerium oma varasematest seisukohtadest ja lubadustest ning üllitas määruse, mis on koostatud asjatundmatult ja ei arvesta õigusabi osutamiseks vajalikku tööd. Justiitsministri poolt 26. jaanuaril 2005. a. välja antud määrus "Riigi õigusabi osutamise eest makstava tasu arvestamise alused, maksmise kord ja tasumäärad ning riigi õigusabi kulude hüvitamise ulatus ja kord" ei taga riigi õigusabi seaduse ühte põhilist eesmärki – õigusabi kvaliteedi märkimisväärset parandamist ja senisest suurema ringi advokaatide huvitatust selle osutamiseks. Samuti ei taga määrus õiglast tasustamist ning viib tasumäärad kohtueelses menetluses ja asja kohtulikuks arutamiseks ettevalmistamisel senisest veelgi väiksemaks.

Juhatus peab kujunenud olukorda ebanormaalseks ja jätkab olukorra lahendamiseks dialoogi justiitsministeeriumiga.

4. Osalemine seadusloomes ja aktuaalsete küsimuste lahendamine

Advokatuuri uus juhatus seadis üheks tegevuse eesmärgiks advokatuuri senisest aktiivsema osalemise seadusloomes. Arvestades advokatuuri reaalseid võimalusi ja senist kogemust, peeti vajalikuks eelkõige osalemist olulist tähtsust omavate eelnõude väljatöötamisel ning võimalikult varases staadiumis. Selle eesmärgi saavutamiseks pöördui vastavasisuliste ettepanekutega nii justiitsministeeriumi kui ka Riigikogu õiguskomisjoni poole ning paluti advokatuuri informeerida oluliste eelnõude menetlemise ajakavast. Kuigi mõlemalt poolt tervitati advokatuuri algatust ja lubati sellega arvestada, ei ole selles osas võrreldes varasemaga märkimisväärseid muudatusi toimunud.

Aruandeperioodil on seadusloomes osalenud nii juhatuse liikmed kui ka mitmed advokaadid. Advokaatuur on koostanud arvamusi mitmete seaduseelnõude kohta, samuti on advokatuuri esindajad osa võtnud seaduseelnõude arutamisest Riigikogu õiguskomisjonis ja põhiseaduskomisjonis.

Vaadeldaval perioodil tõusetusid aktuaalse teemana kaitseõiguse ja advokaaditegevuse tagatiste küsimused. Advokatuuri juhatus on nendes küsimustes koostanud mitmeid märgukirju ja avaldusi õiguskantslerile, justiitsministrile ning riigi peaprokurörile. Juhatuse initsiatiivil korraldas justiitsministeerium alates 1. juulist 2004. a. kriminaalmenetluse seadustiku rakendami-

sega kerkinud küsimustes ümarlaua. Kohtunikkonna, advokatuuri ja prokuratuuri esindajate seal avaldatud seisukohtadega on edasises kriminaalmenetluses lubatud arvestada.

5. Advokaatide täiendusõpe

Eesti Õiguskeskusega sõlmitud lepingu alusel ja senise hea koostöö alusel on jätkatud advokaatide täiendusõpet. Aruandeperioodil oli korraldatud 10 õppepäeva advokatuuri eelarvevahendite arvel. Täiendavalt on õppeprogramm võimaldanud advokaatidel osaleda 13 tasulisel õppepäeval. Heameel on märkida, et advokaatide huvi täiendusõppe vastu on aasta-aastalt kasvanud ning osavõtt õppustest on olnud aktiivne.

6. Välissuhtlus

Eesti Vabariigi vastuvõtmine Euroopa Liidu liikmeks ja Eesti Advokatuuri vastuvõtmine CCBE täisliikmeks 1. mail 2004. a. on tunduvalt lisanud tööd välissuhtluse valdkonnas.

Advokatuuri juhatuse otsustega on Eesti Advokatuuri CCBE delegatsioon ja esindajad kinnitatud järgmiselt:

delegatsiooni juht	– Ain Alvin
kontaktisik	– Marti Hääl
delegatsiooni liige	– Peeter Lepik

Esindajad komiteedes-töögruppides:

Legal Aid	– Toomas Vaher
Working Group on Co-Operation in Disciplinary Matters	– Leon Glikman
Professional Indemnity Insurance	– Marti Hääl
Competition	– Marti Hääl
Company Law	– Maivi Ots
Deontology	– Sten Luiga
Rome Convention	– Jaanus Tehver
Criminal Law	– Jaanus Tehver
Koordineeriv kontaktisik	– Kadri Schmidt

Advokatuuri juhatuse igapäevatööle on iseloomulik pidev kirjavahetuse pidamine CCBE juhtkonnaga, arvamuste esitamine Euroopa Liidu õigusaktide kohta ning mitmesugustele küsimustikele vastamine.

Advokatuuri eelarvelistest võimalustest tulenevalt on juhatus otsustanud lähetada esindajad CCBE üritustele ja komiteede istungitele vaid juhtudel, kui meie esindaja kohalolek on advokatuurile oluliselt vajalik.

Eesti Advokatuuri esindasid:

- Tarmo Sild Brüsselis 25 –27.04.2004 konverentsil “Juristide osalemine Euroopa Instituutioonide Otsustamisprotsessis”.
- Leon Glikman Brüsselis 11.03.2004 CCBE distsiplinaarkoostöö töögrupi koosolekul.

- Ain Alvin Dublinis 29.04.–02.05.2004 uute EL-i liikmesriikide presidentide kohtumisel.
- Ants Mailend Brüsselis 14.–15.05.2004 CCBE üldkoosolekul (plenaaristung) ja PECO komitee koosolekul.
- Toomas Vaher Hamburgis 20.–22.05.2004 Saksamaa Advokatuuri aastakoosolekul.
- Aivar Pilv ja Ain Alvin Stockholmis 05.–07.09.2004 IBA konverentsil “Äriõigus Põhja-Euroopas”.
- Marti Hääl Londonis 30.10.–01.11.2004 õigusaasta avamisel.
- Leon Glikman Frankfurdis 25.–27.11.2004 CCBE üldkoosolekul ja distsiplinaarkoostöö töögrupi koosolekul.

Loetletust enamat ei võimalda advokatuuri juhatuse käsutuses olevad piiratud rahalised vahendid.

Juhatuse liikmed A. Pilv ja A. Alvin kohtusid Tallinnas Vene Föderatsiooni advokaatide delegatsiooni esindajatega ning A. Pilv ja A. Mailend võõrustasid Põhja-Iirimaa Advokatuuri esindajaid.

Juhatuse liikme Mart Sikuti eestvedamisel toimus septembris Viljandis traditsiooniline tennisematš Soome Advokatuuri meeskonnaga.

Advokatuuri juhatuse esindajad on kohtunud ka Euroopa Liidu mitme ametiisikuga.

7. Advokaatide kutsetegevus ja kutse-eetika

Aruandeperioodil esitati juhatusele 27 kaebust ja avaldust advokaatide tegevuse peale, neist 14 füüsiliste isikute, 5 juriidiliste isikute ja 8 õiguskaitseorganite poolt.

Juhatus tegi aukohtule ettepaneku aukohtumenetluse algatamiseks 5 esitatud kaebuse alusel. Seoses süüdistuse esitamisega kriminaalasjas peatas juhatus 2 vandeadvokaadi kutsetegevuse. Üks advokaat heideti advokatuurist välja (M. Susi). Real juhtudel juhtis juhatus advokaatide tähelepanu vajadusele suhtuda tööülesannete täitmisse tähelepanelikumalt ja vastutustundlikumalt .

Võrdluseks: 2003. a. esitati juhatusele samasuguseid kaebusi ja avaldusi advokaatide tegevuse peale 23 ning 5 juhul tehti ettepanek aukohtu menetluse algatamiseks. Kaks advokaati heideti advokatuurist välja (J. Aule ja S. Balaban; J. Aule liikmelisus Eesti Advokatuuris on taastatud juhatuse otsusega 15. veebruarist 2005. a.).

On tähelepanuväärne, et rohkem kui kahel või kolmel korral jäi kaebus aukohtusse saatmata vaid põhjusel, et klient ei suutnud oma väiteid ja seisukohti tõendada, sest advokaat ei olnud temaga vormistanud nõuetekohaseid dokumente. Seega pääses advokaat distsiplinaarmenetlusest tänu enda tegematajätmisele. Seda ei saa kindlasti pidada normaalseks ja eeskuju väärivaks.

Kahetsusväärne on aastast aastasse samasuguste rikkumiste esinemine advokaatide kutsetegevuses, aga ka järjest jämedamate kutsealaste minetuste ilmumine. Sagenevad juhtumid, kus advokaat eelistab enda

huve kliendi huvidele või üritab kliendi arvel aluse-
tult rikastuda. Kõige elementaarsemate kutsenõuete
eiramine kliendilepingute sõlmimisel ja vormistamisel,
samuti kliendilepingute täitmisel on häbiväärne ning
kahjustab advokatuuri ja advokaatide mainet. Selle
parandamine ei ole võimalik ainult läbi distsiplinaar-
praktika, vaid eelkõige selliseid rikkumisi toime pane-
vate advokaatide poolt oma kohustustesse suhtumise
muutumise kaudu.

Juhatus on vajalikuks pidanud senisest tõhusamat
reageerimist advokaatide kutsetegevuses esinevatele
rikkumistele ja kavatses seda suunda jätkata.

8. Eesti Advokatuuri 85. aastapäev

14. juunil 2004. a. oli Eesti Advokatuuri 85. aasta-
päev, mille tähistamiseks korraldati (18. juunil) kont-
sert-aktus Estonia Kontserdisaalis. Aastapäeva tähis-
tamisel osalesid Eesti Vabariigi Presidendi kantselei,
Vabariigi Valitsuse, Riigikohtu, Riigiprokuratuuri,
Kohtunike Ühingu, Notarite Koja, Politseiameti, aga
ka Soome Advokatuuri, Läti Advokatuuri ja Leedu
Advokatuuri esindajad.

Seoses aastapäevaga viidi lõpule eelmise juhatuse
poolt alustatud töö Eesti Advokatuuri ajalugu tutvus-
tava bukleti väljaandmiseks.

9. Advokatuuri arengukava

Arvestades Eesti Vabariigi saamist Euroopa Liidu
liikmeks, advokatuuri seisundit ühiskonnas avalik-
juriidilise isikuna ning sellega seotud ootusi, samuti
advokatuuri poolt lähitulevikus lahendamist vajavaid
küsimusi, pidas advokatuuri juhatus esmakordselt

vajalikuks ja otstarbekaks advokatuuri arengukava koostamist.

Arengukava eesmärkide väljatöötamiseks korraldati advokatuuri organite laiendatud nõupidamisi ja kava koostamiseks moodustati komisjon järgmises koosseisus: Aivar Pilv (esimees), Aleksander Glikman, Aare Tark, Jüri Leppik, Liina Linsi, Ants Mailend, Sten Luiga ja Marti Hääl.

Arengukava, mille projekt on juhatuse poolt esitatud üldkogule vastuvõtmiseks, eesmärgiks on advokatuuri edasise arengu seisukohalt oluliste ja põhimõtetulist tähtsust omavate tegevussuundade määratlemine. Samuti selleks vajalike abinõude rakendamine ja vahendite leidmine. Aruandeperioodil lahendamist vajanud küsimuste suur ring ja maht viitavad selgelt vajadusele ümber hinnata mõningad senised traditsioonilised ja harjumuspärased tõekspidamised advokatuuri asjade korraldamisel.

On ilmne, et advokatuuri järjepideva arengu tagamiseks, mis vastaks ka avalikule ootusele ja järgiks õigusriigis omaks võetud põhimõtteid, tuleb lähiajal muuta nii advokatuuri juhatuse kui ka teiste organite töökorraldust. Kuid see eeldab ka senisest kõrgemaid ja selgemaid kutsetegevuse standardeid, erinevate koostöövormide senisest aktiivsemat rakendamist ning advokatuuri kogu liikmeskonna mõistvat suhtumist ja valmisolekut vajalikeks muudatusteks.

III. Eetika- ja metoodikakomisjon

Eesti Advokatuuri eetika- ja metoodikakomisjoni (edaspidi komisjon) liikmed aruandeperioodi alguses

olid Ain Alvin, Aare Tark, Peeter Kutman, Martti Kalaus, Paavo Paas, Aku Sorainen, Toomas Vaher, Tõnis Tamme, Andres Suik.

Aruandeperioodi kestel muutis juhatus komisjoni koosseisu, arvates komisjoni koosseisust välja A. Alvini ja T. Vaheri seoses nende valimisega advokatuuri juhatusse ning M. Kalause seoses töökohustustega väljaspool advokatuuri. Uue liikmena nimetati ametisse Sten Luiga, kes alates 28.09.2004 on komisjoni esimees.

Komisjoni eelmise aasta aruandes märkis esimees A. Alvin, et komisjon võiks enam aega pühendada enesekorralduslike ja omavalitsuslike otsuste ettevalmistamisele, üldistamisele ja sellekohaste ettepanekute tegemisele.

Aruandeaastal lähtuski komisjon püstitatud eesmärgist ning keskendus rohkem advokaatide tegevust puudutavate normatiivaktide analüüsile ning vastavate muudatusettepanekute koostamisele.

Komisjoni istungid on toimunud vastavalt vajadusele, kuid mitte harvem kui üks kord kuus, v.a. suveperioodil. Ühtekokku pidas komisjon aruandeperioodil 11 koosolekut ja lahendas koosolekut pidamata mitmeid küsimusi koosolekute vahelisel perioodil.

Komisjoni menetluses on olnud nii advokatuuri juhatuse poolt esitatud küsimusi kui ka komisjoni liikmete omal algatusel tõstatatud probleeme.

Komisjoni peamised tegevussuunad olid:

1. Komisjon arutas advokatuuriseaduse muutmist mitmetes küsimustes, sh. aukohtu ja revisjonikomisjoni tegevust puudutavates küsimustes.

2. Muudatusettepanekute koostamine advokatuuri kodukorra täiendamiseks ja seadusega kooskõlla viimiseks. Komisjoni ettepanekud edastati juhatuse vastavale töögrupile ning on leidnud kajastamist üldkoosolekule edastatud projektis.

3. Muudatusettepanekud eetikakoodeksi täiendamiseks. Komisjon esitas juhatusele oma ettepanekud eetikakoodeksi muutmiseks mõnedes küsimustes. Näitena võib tuua ettepanekud reklaamikeelu, kolleegide vaheliste suhete, käitumisnormide ja konfidentsiaalsusnõude täpsustamiseks.

4. Komisjoni liikmete P. Kutmani ja A. Soraineni poolt on koostatud juhised advokaadibüroode reklaamimist ja kliendi varade hoidmist puudutavates küsimustes. Mõlemad juhendid on käesoleval ajal komisjoni menetluses.

5. Komisjon arutas ja esitas seisukohad EL 3. rahapesudirektiivi ja teenuste vaba osutamise direktiivi kohta. Komisjon leidis, et siseriiklikus seadusandluses vajaksid mitmed küsimused täiendavat analüüsi, ning tegi oma ettepaneku muuta vastavalt advokatuuriseadust. Komisjoni vastavad ettepanekud on juhatuse menetluses.

6. Komisjon pidas vajalikuks aukohtu otsuste süstematiseerimist ja üldistamist. Komisjon koostas ajavahemikus 1993–200... tehtud aukohtu lahendite alusel üldistatud käitumisjuhendid advokaatidele. Nimetatud töö on käesoleval ajal lõpetatud ja edastatud advokatuuri kantseleile redaktsiooniliseks tööks.

Nii juhatus kui komisjon peavad vajalikuks nimetatud tööd tulevikus jätkata, sest see aitab kaasa kutsetegevuses üldtunnustatud põhimõtete järgimisele ning

praktikas kerkinud küsimuste õigele lahendamisele. Kuna advokatuur on aukohtu lahendite vaidlustamise kaudu muutunud viimastel aastatel aktiivseks halduskohtumenetluse pooleks, lisandub siia lähitulevikus ka põhjalikum sellealane kohtupraktika analüüs.

IV. Kutsesobivuskomisjon

Aruandeaastal on kutsesobivuskomisjoni koosseisus toimunud kaks muudatust. Advokatuuri juhatusse valitud Peeter Lepiku asemel nimetas juhatus komisjoni liikmeks Indrek Tederi. Justiitsminister nimetas Kaidi Alvela asemel komisjoni liikmeks Olger Marjaku. Kutsesobivuskomisjoni koosseisus jätkasid tegevust esimehena Aleksander Glikman ning komisjoni liikmetena Henn Eomois, Gaida Kivinurm, Margus Mugu ja Urmas Ustav.

Aruandeaastal täpsustas ja täiendas kutsesobivuskomisjon vastavalt vajadusele nii eksami suulise osa pileteid kui kirjaliku osa kaasusülesandeid.

Aasta jooksul pidas komisjon 24 istungit, kus eksamineeriti 81 isikut. Võrreldes 2003. aastaga tuli advokaadieksamile 13 isikut, võrreldes 2002. aastaga aga 30 isikut rohkem.

Seega on kutsesobivuskomisjoni töökoormus aasta-aastalt oluliselt suurenenud ning advokatuuri-seaduse muudatuste kohaselt komisjoni liikmete arvu suurendamine seniselt seitsmelt üheteistkümnele igati õigustatud. Lisaks märgitud töökoormuse suurenemisele süvendab lähiajal seda riigi õigusabi seadusega kaasnenud lihtsustatud kord advokatuuri astumiseks. Selle täpset mõju on käesoleval ajal raske hinnata.

Advokaadieksami sooritajatest olid 51 juristid, kes soovisid advokatuuri astuda. 2003. aastal oli advokatuuri astuda soovijaid 39, s.o. 12 võrra vähem. Nendest andmetest ilmneb, et huvi advokaadikutse omandamise vastu järjest suureneb.

51-st isikust, kes soovisid advokatuuri astuda, sooritas vandeadvokaadi abi eksami 35 ja vandeadvokaadi vanemabi eksami 16.

35-st vandeadvokaadi abi eksamile tulnud noorest juristist sooritas eksami edukalt 29, s.o. 83%. Ühe neist, kes vandeadvokaadi abi eksamit ei suutnud sooritada, tunnistas kutsesobivuskomisjon isikuomaduste poolest advokaaditegevuseks sobimatuks.

16-st vandeadvokaadi vanemabi eksamile tulnud enam kui kaheaastase jurististaažiga isikust sooritas eksami edukalt 14, s.o. 88%.

Seega ei õnnestunud advokaadieksamit sooritada 8-l advokatuuri pürgijal.

Advokaadieksamit ei õnnestunud sooritada ühelgi kolmest kõrgkooli Veritas lõpetanust, samuti kahel Tartu Ülikooli Õigusinstituudi lõpetanul, ühel Tartu Ülikooli õigusteaduskonna, ühel Concordia Ülikooli ja ühel Moskva Riikliku Sotsiaalülikooli õigusteaduskonna lõpetanul. Väärrib äramärkimist, et teist aastat järjest ei suuda kõrgkooli Veritas lõpetanud juristid vandeadvokaadi abi eksamit sooritada.

Võrreldes 2003. aastaga olid vandeadvokaadi abi eksami sooritajad edukamad. Seevastu on oluliselt halvenenud vandeadvokaadi vanemabi eksamile tulnute edukus.

Advokaadieksami sooritasid ka 30 vandeadvokaadi abi. Neist ainult 1 soovis omandada vandeadvokaadi

vanemabi kutse ja 29 soovisid pärast kaheaastast vandeadvokaadi abina tegutsemist omandada vandeadvokaadi kutse.

29-st eksamineeritavast sooritas esimesel katsel vandeadvokaadi eksami 22, s.o. 76%. Eksami sooritas edukalt ka vandeadvokaadi abi, kes otsustas vandeadvokaadi vanemabi eksami kasuks.

Asjaolu, et iga neljas vandeadvokaadi eksami sooritaja kukkus eksamil läbi, on murettekitav, seda enam, et 2003. aastaga võrreldes on olukord eksamitulemuste osas halvenenud. Kuuest vandeadvokaadi abist, kellel vandeadvokaadi eksam esimesel katsel ei õnnestunud, sooritasid kaks edukalt korduseksami. Sellele vaatamata on ilmne, et advokaadid peavad senisest enam tegelema oma kutsealaste teadmiste ja oskuste täiendamisega. Sellele peaks kaasa aitama ka advokatuuriseaduse muudatus, mis teeb täiendusõppe advokaadile kohustuslikuks.

Alanud aastal on komisjoni ülesandeks üheteistkümne liikmeni kasvanud komisjoni tegevuse latus korraldamine. Kutsesobivuskomisjon peab tagama, et advokaadiekssami saaks mõistliku aja jooksul sooritada lisaks tavapäraselt advokatuuri astujatele ka need õigusbüroo pidajana tegutsenud juristid, kes riigi õigusabi seaduse alusel soovivad astuda advokatuuri liikmeks.

V. Revisjonikomisjon

Revisjonikomisjon jätkas tööd koosseisus: liikmed Väino Rein Villik (esimees), Alla Jakobson ja Eva Rivis, asendusliikmed Leino Biin ja Imbi Seimar.

VI. Kroonikakomisjon

Kroonikakomisjon – esimees Hasso Lepik, liikmed Sille Allikmets ja Priit Manavald – on jätkanud advokatuuri ajaloo jäädvustamist. Komisjoni liikmed osalesid advokatuuri juubeliürituse ettevalmistamisel ning advokatuuri bukleti koostamisel.

EESTI ADVOKATUURI 85. AASTAPÄEV

Eesti Advokatuur asutati 14. juunil 1919. a. Möödunud aastal täitus Eesti Advokatuuril 85. tegevusaasta, mida tähistati 18. juunil piduliku kontsert-aktuse ning sellele järgnenud koosviibimisega Estonia Kontserdisaalis. Seoses aastapäevaga anti välja ka Eesti Advokatuuri ajalugu tutvustav buklett.

Avaldame aastaraamatus advokatuuri esimehe vandeadvokaat Aivar Pilve aastapäevakõne.

Lugupeetud Eesti Advokatuuri liikmed, külalised, daamid ja härrad!

Eesti Advokatuur tähistab täna 85. aastapäeva. See on auväärne tähtpäev, Eesti Vabariigi ajalugu ja ajaline kestvus on vaid aasta vanem. Seega võib öelda, et advokatuur on oma ajaloolises eksistentsis ilmekalt peegeldanud ka omariikluse arengus toimunud protsesse. Eesti Advokatuur on olnud 85 aastat meie õigussüsteemi lahutamatu osa ja kandnud nii ühiskondlikes kui ka õigussuhetes tasakaalustavat rolli läbi erinevate aegade, milles on olnud ka väga keerulisi perioode.

Täna, mil meie omariiklus tundub juba nii loomulikuna ning Eestist on saanud Euroopa Liidu ja NATO liige, on põhjust heita põgus pilk möödunule ja meenutada, kuidas Eesti Vabariigis pandi alus Eesti Advokatuurile ja milline on olnud selle areng. Siinkohal on võimalik peatuda vaid olulisematel sündmustel.

14. juunil 1919. aastal peeti Tallinnas kohtukoja ruumes esimene vandeadvokaatide üldkoosolek, mille kohta avaldati Riigi Teatajas teade, et nimetatud kuupäeval toimus Eesti Vabariigi vannutatud advokaatide üleüldine koosolek vannutatud advokaatide nõukogu valimiseks. Seda sündmust on läbi meie ajaloo õigustatult loetud Eesti Advokatuuri sünnikuupäevaks. Esimeseks vannutatud advokaatide nõukogu esimeheks valiti Jaan Teemant.

Noore vabariigi riigikorralduslike küsimuste lahendamisel jõudis õigussüsteemi korrastamisel järg advokaatide kätte paraku kõige viimasena. Kui Eesti Vabariigi **Ajutine Valitsus** reguleeris juba 18. novembril 1918. a. oma otsusega esmakordselt esimesed Eesti kohtuasutused omariikluses ja määratles kohtute tööpiirkonnad, nimetas kohtunike, kohtu-uurijate, prokuröride nimed, siis advokaadid tegutsesid Eesti Vabariigi algusaastal ilma seadusliku järelevalveta. Viimasel perioodil vaheldumisi võimul olnud Venemaa ja Saksamaa valitsuste järelevalve Eestis enam ei toimunud ning advokaadid olid jäetud sisuliselt omapead.

Selline kontrollimatu olukord kestis kuni **14. aprillini 1919. aastal**, mil Riigi Teatajas nr. 24 avaldati esimene advokatuuri puudutav määrus, millega kohustati kõiki vandeadvokaate, nende abisid ja eraadvokaate registreerima end 1. maiks 1919. aastal kohalike rahukogude juures.

Teades, milliseid nõudmisi esitatakse käesoleval ajal advokaadile, on huvitav võrrelda, millised olid tingimused siis.

Vannutatud advokaatidena võisid end registreerida Vene-aegsed vannutatud advokaadid, nende abid ja teised kõrgema juriidilise haridusega isikud tingimusel, et nad “tarviliselt riigikeelt mõistaksid”. Kõikidelt registreeritud advokaatidelt võeti vandetootuse alusel allkiri selles, et nad “pühalikult töotavad Eesti Vabariigile ja oma ametikohustustele truud olla”. Registreeritud advokaatide nimed, kel oli õigus Eesti Vabariigi kohtutes asju ajada, avaldati Riigi Teatajas.

Selleks, et kutsuda Eestis ellu vandeadvokaatide nõukogu, muutis Ajutine Valitsus Vene kohtuasutuste seadust ning nõukogu asutamiseks vajalike advokaatide arvu vähendati **20-lt 10-le**, kuna rohkem vandeadvokaate Eestis ei olnud.

Selline troostitu olukord oli välja kujunenud tänu eelnevale venestuspoliitikale, mille käigus jõustus Eestis 1889. a. Venemaa advokatuuriseadus.

Seadusega oli kohtupidamine muudetud saksakeelsest venekeelseks, mistõttu paljud sakslastest advokaadid loobusid ametist ja advokaatide arv oli väga väike. Oluliseks probleemiks muutus aga see, et kohtutes hakkas asjaajamine toimuma vene keeles, mida advokaadid siinmail ei vullanud. Tõlgi kaudu asjaajamine oli keelatud, kõik seadused ja kogu kohtupraktika oli venekeelne. Seetõttu loobusid paljud vanemad advokaadid oma ametist.

Vaatamata viidatud raskustele toimus **esimene vandeadvokaatide koosolek** juba kaks nädalat peale Eesti Advokatuuri asutamist (28. juunil 1919. a.) ja seal

töötati välja juba palju täpsemad ja selgemad vandeadvokaadiks vastuvõtmise tingimused.

- Advokatuur oli korporatiivne kutseühendus.
- Advokatuuri liikmeks saamiseks tuli esitada dokumendid kõrgema juuraõppeasutuse lõpetamise ja eksamite sooritamise kohta.
- Kolm soovituskirja.
- Advokaadil pidi olema vähemalt viieaastane erialase töö staaž.
- Ta pidi olema osalenud vähemalt kümnes tsiviil- või kriminaalasjas.

24. septembril 1919. a. võeti vastu uus vandetöötuse tekst, mis avaldati toleaeelses Riigi Teatajas (nr. 73).

Seega võib öelda, et juba advokatuuri asutamisel 85 aastat tagasi kehtestati rida advokaaditegevuseks vajalikke tingimusi, mis on aja jooksul juurdunud ja leidnud järgimist kuni käesoleva ajani.

Eesti Advokatuuri asutamisele järgnevat perioodi iseloomustab tema algusaastatel **kiire areng**. Kuna advokaadid on alati numbreid armastanud, siis olgu siinkohal esitatud ka mõningad andmed ajalooliseks võrdluseks.

Kui Eesti Advokatuuri esimese nõukogu valimise ajal oli Eestis 10 vandeadvokaati, siis 1920 oli Eestis registreeritud 43 vandeadvokaati ja 15 abi.

1929. aastaks oli liikmeskond suurenenud juba 124 vandeadvokaadi ja 280 abini ning see tõi kaasa omad probleemid – tööpuuduse ja materiaalsed raskused – ning advokaatide arvukust asuti teadlikult piirama.

Advokatuuri üldkoosolek otsustas juba 1928. aastal, et advokaadil võib olla kõige rohkem kaks abi. Kuid need meetmed ei olnud piisavad.

Advokaatide arvu piirati veel ka 1933. a. Paraku rakendatud meetmed täielikult soovitud tulemusi ei andnud, advokaatide üldarv kasvas jätkuvalt jõudsalt ja ulatus 1. jaanuariks 1939. a. kokku 573 advokaadini (nendest oli vandeadvokaate 430 ja abisid 143). Seega ületas advokaatide arv 1939. a. märkimisväärselt Eesti Advokatuuri liikmeskonna käesoleval ajal, mis on kokku 435 advokaati.

Tolleaegsetest advokatuuri aastaraamatutest nähtub, et liikmemaksu suuruseks kinnitati 1938. a. vandeadvokaadile 30 ja vanemabile 15 krooni aastas. Sama suur oli ka advokatuuri vastuvõtmise maks.

Selleaegset olustikku iseloomustab ilmekalt ka aasta varem toimunud üldkoosolekul arutatud küsimus esinemise tasude ehk takside kohta. Vannutatud advokaatide üldkoosolekul avaldasid Tartu osakonna advokaadid, et “on ilmsiks tulnud juhtumeid, kus kolleegid on kohtutes esinenud 1,5–2 krooni eest. Säärane esinemine sellise tasu eest asetab advokaate lihtsate käsitöölise seisukorda, mis ei ole soovitav”.

Leiti, et kui klient on vaene ja maksta ei jõua, siis võiks advokaat esineda täiesti ilma rahata, aga mitte nii vähese tasu eest. Tartu osakond avaldas soovi, et Tartus oleks kohtus esinemise minimaalne tasu 10 ja provintsis 5 krooni.

Sellest perioodist säilinud aastaraamatutest, mida kirjastati aruande nime all, nähtub, et kõige muu hulgas oli nõukogu suuremaid ja mahukamaid ülesandeid järelevalve advokaatide kutse-eesitika üle ja distsiplinaarasjade arutamine. Mõnel aastal ulatus

distsiplinaarasjade arv isegi üle 100, kuid tavaliselt jäi vahemikku 50–60 asja aastas. Probleemid, mida arutati, olid valdavalt seotud advokaadi ja kliendi vaheliste suhetega, advokaadile esitatud kutsetegevuse ja käitumisega seotud kohustuste eiramisega, liikmemaksu tasumata jätmisega jne.

Kohaldatud karistuste osas rakendati kõrvuti noomituse ja kutsetegevuse ajutise keeluga (mida tuli ette küllalt sageli), samuti väljaarvamisega advokatuurist, ka selliseid mõjutamise viise, nagu:

äraseletatud mitteõige tegevus, kliendile volikirja tagastamise kohustus, kliendile raha tagasimaksimise kohustus, honorari kindlaksmääramine.

Distsiplinaarasjade materjalidest nähtub, et nõukogu pidas oluliseks advokaatide lugupidavat **suhtumist nõukogusse ja liikmemaksu tasumist**. Nõukogu rõhutas ühes oma otsuses, et “**seisuse liikmete poolt täidetakse elementaarsed kohustused seisuse ja tema organide suhtes, ilma milleta seisuse enese olemasolu ja tema organide tegutsemine sel kujul, nagu seda seaduses ette nähtud, üldse küsitavaks saab**” ja leidis, et “**tarvitusele tuleks võtta seda abinõu, mis kõigi koonduste juures säärasel juhustel tarvitatakse, ja see oleks – seisuse liikmete nimekirjast mahakustutamine**”. Selline otsus tehti 30. detsembril 1927. a. vandeadvokaadi abi suhtes, kes oli 5 aastat maksnud liikmemaksu ja siis keeldunud seda jätkamast põhjendusega, et see ei tulene seadusest.

Kuid arutati ka hoopis teistsuguseid küsimusi. Nii võttis vannutatud advokaatide üldkoosolek 23. veebruaril 1928. a. vastu otsuse “**riietu-**

mise kohta kohtutes esinemisel”, mille kohaselt otsustas alates 1. septembrist 1928. a. esinemisel kollegiaal-kohtutes tarvitusele võtta vannutatud advokaatide ja nende abide riietusena visiitülikonna mittevärvilise kaelasidemega.

Kahjuks pöördus ajalugu 1939.–1940. a., pärast vabariigi lühikest, kuid viljakat iseseisvusaega taas pooleks sajandiks Eesti riigi vastu.

1940–1990

Pärast Eesti annekteerimist Nõukogude Liidu poolt alustati rahvakomissaride eestvedamisel advokatuuri tegevuse ja juhtimise hoogsat ümberkorraldamist ning vastavalt sellele ette valmistama ka advokatuuri kaadrit.

Alates 1. märtsist 1941. a. tegutses Eesti NSV Advokaatide Kolleegium ja senine advokatuur likvideeriti. Samas määratleti, et senisesse advokatuuri kuulunud isikud võivad neile enne käesoleva määruse avaldamist antud asjades esineda kohtutes volinikena ühe kuu jooksul, alates käesoleva määruse avaldamisest, misjärel kohtutes asjaajamiseks väljaantud volikirjad kaotavad kehtivuse.

Kadus kõrghariduse nõue ja advokaatide kolleegiumi liikmeks võis olla isik, kes oli töötanud vähemalt ühe aasta kohtus, prokuratuuris või mõnes muus õigusorganis. Õigusalane kõrgharidus kui advokaadiks saamise tingimus sai taas normiks 1950. aastate alguses.

Ka advokatuuris viidi aktiivselt ellu nõukogude ajale iseloomulikku puhastuspoliitikat. 1. märtsist 1941. a toimus Advokatuuri Organiseerimise Büroo poolt kokku kutsutud esimene Eesti NSV Advokaatide

Kolleegiumi liikmete üldkoosolek, millest võttis osa vaid 114 advokaati. Eelnevalt oli sooviavaldusi kolleegiumi liikmeks saamiseks esitatud enam kui kolm korda rohkem (esitati 473, neist rahuldati ainult 145).

Kuid eelnevate sündmustega ei olnud vapustused Eesti Advokatuuri jaoks lõppenud. Alates 1947. a. algasid Advokaatide Kolleegiumis puhastused, mille käigus advokaatide kaader vahetus põhiliselt poliitilistel põhjustel. Peamine põhjus oli varasem töötamine Eesti Vabariigi aegses advokatuuris, viibimine sõjaajal sakslaste poolt okupeeritud territooriumil, kuulumine üliõpilaskorporatsiooni.

Kokku heideti aastatel 1944–1951 Eesti NSV Kohtuministeeriumi nõudel advokatuurist välja 71 advokaati.

Olgu ajaloolise tõe jaluleseadmise huvides mainitud, et 22. jaanuaril 1990. aastal toimunud Advokaatide Kolleegiumi Presiidiumi istungil otsustati nende 71 advokaadi väljaheitmine tunnistada ebaõigeks ja põhjendamatuks.

Kõige eeltoodu tõttu oli näiteks 1965. aastal Advokaatide Kolleegiumis vaid 128 advokaati. Järgnevatel aastatel iseloomustab advokatuuri arengut küll liikmeskonna kasv, kuid see on võrreldes varasemaga tagasihoidlik. 1979. aasta alguseks oli Eestis 155 advokaati ja 1990. aasta alguseks 183 kõrgharidusega advokaati. Valitses *numerus clausus*'e printsiip ning üldkoosolek otsustas igal aastal, mitu uut advokaati järgmisel aastal vastu võetakse.

Samas on märkimisväärne ja tunnustust vääriv, et tollaegsetes tingimustes suutsid nii advokatuuri juhtinud kolleegid kui ka advokaadid üheskoos korraldada

meie advokatuuri tööd selliselt, et seda toodi “nõukogude rahvaste vennalikus peres” korduvalt teistele eeskujuks nii organisatsioonilise korralduse kui ka kutsekvalifikatsiooni kõrge taseme poolest. Nii näiteks esitleti üleliiduliselt 1980. aastate alguses Tallinna II Õigusnõuandlat peale uute ruumide kasutuselevõttu Tallinnas Vana-Tooma tänavas (nüüdne Dunkri tn. 4) kui kõige eesrindlikumat ja kaasaegsemat töökeskonda.

Advokaadi kutsetegevus oli nõukogude perioodil seotud kõigi sellele ajale iseloomulike probleemide ja raskustega ning küllap vanemad kolleegid meie hulgast mäletavad neid aegu eredalt. Vaatamata sellele ajale iseloomulikele tingimustele ja rangelt piiratud võimalustele oli advokatuur nõukogude ajal ainuke organisatsioon, millel oli legaalne õigus kaitsta ja mis kaitseski inimest riigivõimu omavoli vastu. Seetõttu väärivad vanemad kolleegid, kes nendes keerulistes tingimustes suutsid säilitada kindlameelsuse ja jäid ustavaks advokaadi kutsetegevuse üldtunnustatud põhimõtetele oma klientide esindamisel, tunnustust ja lugupidamist. Nende kodanikujulgeus on aidanud säilitada ja edasi anda varasemaid ajaloolisi kogemusi ning kasulikke oskusi Eesti Advokatuuri tänase näo kujundamisel ja uue põlvkonna advokaatide väärtushinnangute õigel kujundamisel.

1991–2004

Ühiskondlik-poliitiliste tingimuste järkjärguline muutumine 80-ndate aastate lõpus leidis aktiivset vastukaja ka advokatuuris.

Juba enne Eesti iseseisvuse taastamist, 1990. aasta

sügisel, algas Eesti advokaatide tegevus sõltumatu advokatuuri taastamiseks.

Taasiseseisvunud Eesti esimeste seaduste hulgas oli ka seadus Eesti Advokatuuri kohta, mis koostati 1938. a. advokatuuriseaduse alusel (võeti vastu 10. detsembril 1991. a.).

Kaasaegne Eesti Advokatuur sai juriidilise elujõu 20. veebruaril 1992. a., mil advokaatide üldkoosoleku otsusega lõpetati Eesti Advokaatide Kolleegiumi tegevus ja taastati 1919. aastal loodud Eesti Advokatuur. Sama aasta oktoobrist on Eesti Advokatuur Rahvusvahelise Advokaatide Assotsiatsiooni (IBA – International Bar Association) täisliikmeks.

Eesti Advokatuur oli alates 1999. aastast Euroopa Liidu liikmesriikide advokatuure ühendavas kogus (CCBE) vaatljaliige ning alates 1. maist 2004. a. selle täieõiguslik liige.

Alates 90-ndate aastate algusest on Eesti Advokatuurile iseloomulik olnud kiire ja mitmekülgne areng. Kutsetöö ümberkujundamine uutel organisatsioonilistel alustel ja uudne õiguskeskkond ning rahvusvaheliste kogemuste rakendamine on antud perioodile iseloomulikud märksõnad.

Need olid ka põhilised ajendid uue advokatuuriseaduse väljatöötamiseks ja vastuvõtmiseks 2001. a., millele on tunnustava hinnangu andnud ka rahvusvahelised eksperdid. Tähtsamate põhimõtteliste muudatustena tuleks märkida advokatuurile avalik-õigusliku juriidilise isiku staatuse andmist, advokaadi kutsekindlustuse nõude kehtestamist, välisriigis omandatud kutsekvalifikatsiooni tunnustamist ja välisriigi advokaadi tegutsemisõigust Eestis.

Ühiskondliku formatsiooni muutumine, sellest tulenev õigussuhete ümberkujundamine, täiesti uutal alustel toimivad majandussuhted on loonud oluliselt suurema nõudluse õigusabi järele ning esitanud uued tingimused selle kvaliteedile. Kahtluseta võib öelda, et viimase kümmekonna aastaga on advokaadi õigusabi kasutajate arv märkimisväärselt suurenenud.

See kõik on kaasa toonud Eesti Advokatuuri liikmeskonna märkimisväärse kasvu, mis võrreldes 1990. aastaga (183 advokaati) on käesolevaks ajaks kasvanud enam kui kaks korda (435 advokaati). Eestis tegutseb nüüdseks 154 advokaadibürood.

Advokatuuri koosseis on märkimisväärselt noorenenud ja rõõmustavalt täienenud väga hea erialase ettevalmistusega spetsialistidega.

Siinkohal on heameel märkida, et tänaseks päevaks on riiklikul tasandil ja ka avalikkuse ees kummutatud eelneval kümnendil kujunenud arusaam Eesti Advokatuurist kui suletud kutseühendusest, millesse pääseb vaid mahuka ja keerulise kutsesobivuseksami kaudu.

Eesti Advokatuuri juhatuse ja kutsesobivuskomisjoni meeleskindlus, enam kui kümne aasta pikkune järjepidev praktika ning esitatud kõrged nõudmised advokaadi vastutusrikkaks kutsetöökse on ennast õigustanud. Käesoleval ajal tunnustatakse riigi poolt advokaadieksami kõrget ja kohtunikueksamiga samaväärset taset. Ülesnäidatud põhimõttekindlust ja tõekspidamiste järgimist on krooninud edu, mis avaldub kõige ilmekamalt uute advokaatide teadmistes.

Advokaatide kaasaegset ja kõrget professionaalset taset kinnitab lisaks kutsetööle ka asjaolu, et meie

liikmeskonnas on märkimisväärselt palju teaduskraadiga advokaate ning nende arv kasvab järjepidevalt (küll vaid 2 doktorit ja 5 kandidaati, kuid juba 38 magistrit). Lisaks kutsetöole tegutseb rida kolleege õppejõudude ja tunnustatud lektoritena. Advokaadi teadmiste ja oskuste väärtustamist kinnitab ka teadmine, et advokaadid on oodatud esinejad erinevatel õigusosalastel foorumitel ja seminaridel.

Meie liikmeskonna hulgas on arvukalt Eesti õigussüsteemis kõrgelt hinnatud ja tunnustatud spetsialiste, keda siinkohal nimetama ei hakka kartusest, et keegi võib teenimatult sellest loetelust välja jääda. Kuid te kõik väärите tunnustust advokaadi elukutse kõrge maine kujundamise eest.

Samas on viimase kümnekonna aasta jooksul osa meie kolleegidest pälvinud avaliku tunnustuse, mis ulatub väljapoole Eesti õigussüsteemi ja Eesti Advokatuuri ning see väärrib meenutamist.

Faktid

Eraldi mainimist väärrib kindlasti fakt, et Vabariigi presidendi poolt on taasiseseisvumise järel Eesti Vabariigi teenetemärgiga autasustatud 10 Eesti Advokatuuri vandeadvokaati. Kõrge tunnustuse osaliseks on pikaajalise ja väljapaistava kutsetöö või advokatuuri väärrika esindamise, samuti ühiskondlike või riiklike huvide silmapaistava esindamise eest saanud vandeadvokaadid S. Levin, A. Glikman, J. Raidla, A. Tark, H. Lepik, K. Pihlakas, I. Teder, J. Oja, A. Kõo, A. Junti.

2002. a. aprillis võeti Eesti Advokatuuri üldkogul vastu Eesti Advokatuuri sümboolika statuut, mis kõrvuti lipu, esimehe ametiraha ja rinnamärgiga

näeb ette ka teenetemedali. Statuudi kohaselt on Eesti Advokatuuri teenetemedal eriliseks lugupidamise ja austuse märgiks isikule või organisatsioonile, kellele see antakse.

Teenetemedal antakse pikaajalise laitmatu töö ja eriti silmapaistvate saavutuste eest kutsetöös, välja- paistva tööpanuse eest advokatuuri organites, Eesti Advokatuuri auliikmele või isikule, kelle on erilisi teeneid advokatuuri institutsiooni arendamisel.

Käesolevaks ajaks on teenetemedal antud neljale auväärsele vandeadvokaadile. Need on vandeadvokaadid A. Glikman, S. Levin, H. Lepik, A-E. Lukas.

Advokaadid on korduvalt olnud valitsuskabineti liikmeteks. Justiitsministrina on ametis olnud neli vandeadvokaati (M. Rask – kaks korda –, J. Raidla, P. Varul ja U. Arumäe); M. Rask on olnud ka siseminister.

Eesti Advokatuuriga oli pikka aega seotud äsja Riigikohtu esimehe ametist lahkunud ja Euroopa Kohtusse tööle siirdunud U. Lõhmus. Ka tänaste Riigikohtu liikmete hulgas on eelnevalt advokaatidena praktiseerinud juriste.

Pilk lähiminevikku on muljetavaldav ja südantsoojendav. Kuid siit tuleb vaadata ka tulevikku.

Me oleme koos muu maailmaga liikunud meeletu kiirusega integratsiooni ja globaliseerumise suunas ning jõudnud ajalooliselt uue tähiseni, mille nimeks on Euroopa Liit. Kuigi Eesti õigusloome on pikema perioodi jooksul olnud sihikindlalt suunatud ühtlustamisele Euroopa Liidu õigusega, on nü eelnev praktiline kogemus kui ka esimesed kuud uues liidus veenvalt näidanud, kui pikk ja keeruline õpipoisiaeg meil kõigil ees seisab. Seetõttu peab iga advokaat leidma endast

tahet ja jõudu oma kooliranitsast ikka uusi teadmisi ammutada, et ka järgnevatel aastatel advokaadi kui professioni maine oleks jätkuvalt kõrgelt hinnatud.

Seoses Euroopa Liiduga seisame me alles pika tee alguses. Eesti Advokatuur peab aktiivselt kasutama uusi võimalusi koostööks erinevate riikide advokatuuridega ning väärtuslike kogemuste omandamiseks.

Kuid uusi ja kõrgendatud nõudmisi ei esita meile mitte ainult Euroopa Liit. Seda ootab meilt ka Eesti avalikkus. Esmakordselt seaduse tasandil reguleeritav riigi õigusabi osutamine on seaduse mõtte kohaselt jäetud Eesti Advokatuuri prioriteediks. Usaldades avalik-õiguslikku advokatuuri ja nähes selles oma koostööpartnerit elanikkonnale õigusabi kättesaadavaks tegemisel, seab riik advokatuurile ka senisest kõrgemad nõudmised. See ei ole vaid juhatuse vastutus. Me peame üheskoos hea seisma selle eest, et advokatuur talle pandud usaldust õigustaks ja ei annaks alust tehtud valikut ümber vaadata.

1. juulist k.a. jõustub uus kriminaalmenetluse seadustik, mis uudsena rajab menetluse poolte võistlevuse printsiibile ja seeläbi tõstab veelgi kaitsja vastutust oma ülesannete täitmisel ning suurendab tema rolli õiglase kohtuotsuse langetamisel.

Täna sel päeval on Riigikogus koos riigi õigusabi seadusega menetlemisel viimase advokatuuriseaduse muudatusettepanekud. Advokatuuri juhatuse ja tööorganid on viimastel kuudel teinud ära mahuka töö advokatuuriseaduse muutmiseks ja täiendamiseks. Sellel on olnud kolm põhilist eesmärki:

- lahendada senini õiguslikult reguleerimata ja praktikas vaidlusi tekitanud küsimused;

- teha seadus mõistetavaks huvitatud isikutele;
- kaitsta advokatuuri kui kutseühenduse sõltumatus põhimõtteid.

On hea meel märkida, et dialoogis justiitsministeeriumi ja Riigikogu õiguskomisjoniga on käesolevaks ajaks enamik advokatuuri nimel tehtud ettepanekuid seaduse muutmiseks ja täiendamiseks leidnud mõistmist ja aktsepteerimist kui põhjendatud ja vajalikud. Advokaadi kutsetegevuse täpsem reguleerimine peaks tulevikus muuhulgas kui mitte välistama, siis vähemalt vähendama avalikkuses spekulatsioone advokatuuri kui suletud ja läbipaistmatu organisatsiooni teemal. Seaduse osas tehtud töös tuleb kindlasti positiivseks hinnata ka seda, et väga pikaajalises, kuid mitte vaenulikus vaidluses valitsuse kui seadusandjaga suutis advokatuur kaitsta advokaadi kutsetegevuse tagatisi ning rahvusvaheliselt tunnustatud põhimõtteid. Advokatuuri esindajad on oma töö teinud ja nüüd jääb vaid loota, et Riigikogul jätkub tahet viimasel lugemisel seadusmuudatused lähinädalatel ka vastu võtta.

Viimase kümne aasta jooksul on advokaadi kutsetegevuse võimalused mõõtnatult avardunud ja esitanud uusi väljakutseid. Kuid selle juures ei ole meil õigust unustada advokaadi elukutsele esitatavaid nõudmisi ja põhjendatud ootusi. Mitte alati ei ole suudetud kutsetöös sellega kaasnevatele kiusatustele vastu panna. Kahjuks on just viimastel aastatel ilmsiks tulnud rida juhtumeid, kus advokaadid on eiranud kutsetöös üldtunnustatud põhimõtteid ja eetikanõudeid. Kuigi tegemist on üksikjuhtumitega, on see olnud piisav negatiivse avaliku arvamuse kujundamiseks nii advokaadi kutse kui ka Eesti Advokatuuri suhtes. See on puudutanud meid kõiki.

Advokaadi amet kui ajalooliselt üks vanemaid kannab endas juba kaugetest aegadest kujundatud põhimõtteid, mida tuleb austada ja järgida ka tänapäeval. Toon siinkohal vaid mõned näited ajaloost.

Juba 13. sajandil pidid Eesti aladel Lübecki linnaõiguse ja Hamburgi linnaõiguse alusel tegutsenud eestkõnelejad ehk advokaatide eelkäijad olema laitmatute ja ausate elukommetega täisealised vabad isikud (selleks ei saanud olla naisterahvas ega vaimulik). Eestkõnelejaks ei saanud olla isik, kes oli tunnistatud autuks, lindpriiks, õigusetuks või kes seisis kirikuvande all. Eestkõnelejaid nimetati tol ajal "õiguse ja rahu rüütlikeks".

16. sajandil lasus advokaadil kliendi saladuse hoidmise kohustus, ta pidi juhinduma ausa kohtupidamise põhimõttest, keelatud oli nõuda liiga kõrget tasu. Vaeste ja lesknaiste asju tuli ajada tasuta.

Tekib tunne, et mõni nendest kuldsetest põhimõtetest oleks justkui nüüdsest advokatuuri eetikakoodeksist maha kirjutatud. Jääb ainult imestada, kuidas nii kaugetel aegadel jõuti nii hindamatute tõekspidamisteni. Need on inimkonna ajaloos aegumatud ja me peame sellega arvestama. Meie tänased väärtushinnangud ja tõekspidamised ei saa olla odavamad kui meie esivanemate aegsed, vaid peavad neid parimal moel edasi viima.

Meile usaldatakse saladusi ja saatusi, meile rajatakse lootusi ja meilt oodatakse abi. Me peame õigust ja õiglust otsides tegema oma kutsetöös väga keerulisi ja vastutusrikkaid otsuseid. Kuid me peame siinjuures üheskoos hoidma meie elukutses kõige väärtuslikumat – usaldust advokaadi ja tema kutsetegevuse seaduslikkuse suhtes.

Siinkõneleja usub, et Eesti Advokatuur suudab seda ja võib ka edaspidi väärikalt möödunule tagasi vaadata.

Lugupeetud kolleegid, õnnitlen teid juhatuse nimel Eesti Advokatuuri 85. aastapäeval ja soovin kõigile meeleolukat õhtut!

Aivar Pilv

esimees

ÕNNITLEME

Auväärseid juubilare, vandeadvokaate:

Vello Sikut	80
Aleksander Glikman	75
Heia Vuchmann	75

Kauaaegseid advokaate, pensionäre:

Maria Tašlök	80
Valentin Aarma	80
Alfred-Olaf Lember	80
Svetlana Titova	80
Lembit Liiva	75
Olivia Parmasto	75
Niina Rozanova	75
Heino Otsmaa	75
Rein Pakk	70

50. tööjuubeli puhul:

Heia Vuchmann
Lembit Viitas

Riikliku autasu Valgetähe IV klassi teenetemärgi saamise puhul (Vabariigi Presidendi 02.02.2005. a. otsus nr. 775):

vandeadvokaat **Paul Varul**

Advokatuuri teenetemärgi puhul:

vandeadvokaat **Vello Sikut**

vandeadvokaat **Aare Tark**

ÜLEVAADE EESTI ADVOKATUURI AUKOHTU TEGEVUSEST 2004. aastal

Eesti Advokatuuri aukohtu liikmed aruandeperioodil olid Toomas Luhaäär (esimees), Siiri Schneider, Kaido Pihlakas, Jaan Lindmäe ning Riigikohtu esimehe nimetatud kohtunik Ago Kutsar (Tartu Ringkonnakohtu esimees) ja asendusliikmed Leon Glikman, Raivo Laus ning Liina Linsi.

Seoses advokatuuriseaduse muutmisega on alates 01.03.2005. a. lisandunud aukohtu koosseisu 3 uut liiget: Tartu Ülikooli õigusteaduskonna nõukogu 25.01.2005. a. otsusega on määratud aukohtu koosseisu võrdleva õigusteaduse professor Raul Narits ning kohtunike täiskogu 11.02.2005. a. otsusega on valitud aukohtu koosseisu Tallinna Linnakohtu kohtunik Katre Poljakova ja Tallinna Ringkonnakohtu kohtunik Ande Tänav.

Advokatuuri aukohtu istungid toimusid 2004. aastal vastavalt vajadusele ning aruandeperioodil toimus advokatuuri aukohtus 8 istungit. Kokku oli aukohtu menetluses 21 advokaadi (20 vandeadvokaadi ja 1 vandeadvokaadi vanemabi) suhtes esitatud kaebused.

Aruandeperioodil määras aukohus distsiplinaar-

karistuse kolmel korral: noomituse, rahatrahvi ja advokatuurist väljaheitmise. Väljaheitmise otsus leidis kinnitust ka Eesti Advokatuuri juhatuse poolt. Ühel juhul pidas aukohus vajalikuks juhtida advokaadi tähelepanu sellele, et kõik dokumendid tuleb täita täpselt ja nõuetekohaselt.

Aukohtu menetlusse jäi aruandeperioodi lõppedes 6 distsiplinaarüleastumise asja.

Aastatel 2003–2004 vaidlustati Tallinna Halduskohtus 5 aukohtu lahendit:

1. J-E. A. kaebus aukohtu 04.06.2003. a. otsuse peale.

Eesti Advokatuuri aukohtu 04.06.2003. a. otsusega heideti vandeadvokaat J-E. A. advokatuurist välja. Väljaheitmise otsuse kinnitas advokatuuri juhatus 17.06.2003. a. Tallinna Halduskohtu 14.06.2004. a. otsusega jäeti J-E. A. kaebus aukohtu 04.06.2003. a. otsuse tühistamiseks rahuldamata. Tallinna Ringkonnakohtu 10.12.2004. a. otsusega tühistati Tallinna Halduskohtu 14.06.2004. a. otsus kui ka advokatuuri aukohtu 04.06.2003. a. otsus J-E. A. väljaheitmise kohta advokatuurist. Advokatuuri kassatsioonkaebus ringkonnakohtu 10.12.2004. a. otsusele ei saanud menetlusalust. Eesti Advokatuuri juhatus tühistas oma 15.02.2005. a. otsusega nr. 4/5 juhatuse 17.06.2003. a. otsuse nr. 12/5, millega tühistati Eesti Advokatuuri aukohtu 04.06.2003. a. otsus vandeadvokaat J-E. A. väljaheitmise kohta Eesti Advokatuurist ning taastati J-E. A. liikmesus Eesti Advokatuuris alates 17.06.2003. a.

2. Vandeadvokaat V. K. kaebus aukohtu 17.03.2004. a. määruse peale.

Eesti Advokatuuri aukohus ei rahuldanud 17.03.2004. a. määrusega V. K. taotlust aukohtumenetluse lõpetamiseks. Tallinna Halduskohus jättis oma 21.01.2005. a. otsusega V. K. kaebuse rahuldamata. V. K. on esitanud apellatsioonkaebuse.

3. S. B. kaebus aukohtu 27.08.2003. a. määruse ja 12.11.2003. a. otsuse ning juhatuse toiminguga ja 21.10.2003. a. otsuse peale.

Eesti Advokatuuri 12.11.2003. a. otsusega heideti vandeadvokaadi vanemabi S. B. Eesti Advokatuurist välja. Advokatuuri juhatus kinnitas oma 21.10.2003. a. otsusega aukohtu otsuse väljaheitmise kohta. 02.04.2004. a. jättis Tallinna Halduskohus S. B. kaebused rahuldamata. S. B. esitas kaebuse Tallinna Ringkonna-kohtule. Tallinna Ringkonnakohus muutis Tallinna Halduskohtu 02.04.2004. a. otsust, täiendades halduskohtu põhjendusi, muus osas jättis kohtuotsuse muutmata ja S. B. apellatsioonkaebuse rahuldamata. S. B. kassatsioonkaebus ei saanud menetlusluba.

4. H. L. kaebus Eesti Advokatuuri aukohtu 30.12.2002. a. otsuse peale.

H. L. õe F-S. L-i kaebuse alusel algatas Eesti Advokatuuri aukohus Eesti Advokatuuri juhatuse 22.10.2002. a. otsuse alusel vandeadvokaadi vanemabi M. T. suhtes aukohtumenetluse. Aukohus oma 30.12.2002. a. otsuses leidis, et vandeadvokaadi vanemabi M. T. ei ole eiranud advokaadi tegevust sätestavaid õigusakte või kutse-eesitika nõudeid oma kliendi esindamisel ja ei kuulu distsiplinaarkorras karistamisele. 30.09.2004. a. tegi Tallinna Halduskohus

otsuse H. L-i kaebuse kohta aukohtu 30.12.2002. a. otsuse tühistamise nõudes. Tallinna Halduskohus jättis oma 30.09.2004. a. otsusega H. L-i kaebuse rahuldamata ning mõistis H. L-i eestkostjalt F-S. L-ilt välja kohtukulud Eesti Advokatuuri kasuks.

5. L. L-i kaebus Eesti Advokatuuri aukohtu tegevuse kohta.

L. L. esitas 30.06.2003. a. aukohtule avalduse aukohtumenetluse algatamiseks vandeadvokaat S. J. M. suhtes. Eesti Advokatuuri aukohus, tutvunud asja materjalidega, leidis, et puudub alus aukohtumenetluse algatamiseks. Tallinna Halduskohtu 02.03.2005. a. otsusega jäeti L. L-i kaebus rahuldamata. L. L. on esitanud apellatsioonkaebuse.

Allpool käsitleme aruandeperioodil aukohtu poolt langetatud tähelepanu väärivaid otsuseid.

I

Eesti Advokatuuri aukohus koosseisus Toomas Luhaäär, Siiri Schneider, Kaido Pihlakas, Jaan Lindmäe ja Ago Kutsar arutas 15.01.2004. a. ja 11.02.2004. a. Tallinna Juriidiliste Isikute Maksuameti (TJIMA) kaebust vandeadvokaat T. L-i tegevuse peale.

TJIMA esitas Eesti Advokatuuri aukohtule avalduse T. L-i suhtes aukohtumenetluse alustamiseks. Kaebuses süüdistati T. L-i selles, et ta võis mõjutada tunnistajaid andma valeütlusi. Kaebuse kohaselt oli Maksupettuste Uurimise Keskuse (MUK) poolt kriminaalasjas üle kuulatud tunnistaja J. K. andnud

ütlusi, et ta viidi 2003. a. aprillis Kentmanni tänavas asuvasse advokaadibüroosse. Maja keldris olevat advokaat talle paberilt ette lugenud võimalikke küsimusi, mida kohtus temalt küsitakse ja mida ta nendele küsimustele vastama peab. 03.07.2003. a. olevat J. K. kohtu lähedal asuvas kohvikus kohtunud advokaadiga, kes küsis temalt, kas tal on peas tekst, mida ta peab rääkima. Tema esitas teksti, mida ta pidi kohtus rääkima, ja advokaat jäi tema poolt esitatuga rahule. Seejärel olevat advokaat instrueerinud J. K. venda, kuidas tema peab kohtus rääkima.

Eesti Advokatuuri aukohus algatas eelpoolnimetatud avalduse alusel vandeadvokaat T. L-i suhtes aukohtumenetluse.

Aukohus kuulas üle tunnistajad ja uuris kirjalikke tõendeid.

Aukohus, hinnates kõiki tõendeid nende kogumis, tuvastas, et T. L-i süü tunnistajate mõjutamises anda valeütlusi ei ole leidnud tõendamist. Tunnistajate ütlused asja tehjolude kohta langesid kokku menetlusaluse isiku T. L-i ütlustega. Ükski tunnistajatest ei kinnitanud asjaolu, et vandeadvokaat T. L. oleks mõjutanud tunnistajaid andma valeütlusi. Eelpoolnimetatud tunnistajatest erinevaid ütlusi andis J. K., kelle ütluste kohaselt E. V. ja T. L. olevat teda ja tema venda U. K-d õpetanud, mis nad kohtus rääkima peavad. J. K. ütlused lükati ümber tunnistajate E. V., R. S-i ja U. K. ütlustega. U. K., keda T. L. olevat J. K. väidete kohaselt samuti õpetanud, ise eitas seda asjaolu. Aukohus leidis, et J. K. ütlused ei ole teiste tunnistajate ütluste ümberlökkamiseks piisavalt usal-

dusväärseid. J. K. ajas lihtsaid asju segamini ja tema mälu oli lünklik. Aukohus leidis, et kuna J. K. ütlused ei olnud piisavalt usaldusväärseid muude tõendite kogumi kummutamiseks ja need ei leidnud kinnitust ühegi teise tõendiga, ei saa need olla piisavaks aluseks T. L-i süüdimõistmiseks distsiplinaarsüüteo. Kõrvaldamata kahtlused tuleb tõlgendada distsiplinaarasjas menetluse all oleva isiku kasuks.

Lähtudes eelpoolöeldust ja juhindudes advokatuuriseadus § 15 lg.1; § 16 lg. 2; § 17 lg. 1 ja lg. 4 leidis aukohus, et aukohtumenetlus T. L-i suhtes tuleb lõpetada.

2

Eesti Advokatuuri aukohus koosseisus Toomas Luhaäär (esimees) ja liikmed Kaido Pihlakas, Siiri Schneider, Jaan Lindmäe arutas 15. jaanuaril 2004. a. ja 11. veebruaril 2004. a. Eesti Advokatuuri juhatuse poolt saadetud materjale Ida-Virumaa advokaatide E. B., S. P., O. G., I. Ž., N. R., G. T., M. K., V. R., A. U. ning Pärnu advokaadi V. K. kohta ning algatas 15. jaanuari 2004. a. määrusega nende suhtes aukohtumenetluse.

Tutvunud juhatuse poolt aukohtule saadetud materjalidega, ülalnimetatud advokaatide kirjalike seletustega ja ütlustega aukohtu istungil, tegi aukohus kindlaks alljärgneva:

1. Justiitsministeeriumi revisjoniosakond esitas

advokatuuri juhatusele 28.10.1999. a. ettepanekud ja soovitusel Ida-Virumaa advokaadibüroodes riigieelarvest advokaatidele makstava kaitsetasu arvestamise ja maksmise korrastamiseks.

2. Advokatuuri juhatus kinnitas oma 7.12.1999. a. otsusega nr. 20 kõigile Eesti advokaatidele piirtundide arvuks määratud korras kaitseülesande täitmisel 250 tundi kuus. Kuni selle otsuseni oli juhatuse 16.04.1996. a. otsusega nr. 9 erandina kehtestatud Ida-Virumaa advokaadibüroodele piirtundide arvuks 250 tundi kuus (5.12.1995. a. otsusega nr. 20 oli piirtundide arvuks kuus 200).

Eesti Advokatuuri üldkogu 11.04.2002. a. otsusega nr. 3 kehtestati "Riigi õigusabi eest makstava tasu arvutamise alused, maksmise kord ja tasumäärad" (edaspidi "Kord ja tasumäärad"), mis kiideti heaks justiitsministri 11.04.2002. a. kirjaga nr. 3-2-2/5680.

Nimetatud otsus sätestas muuhulgas, et riigi poolt tasutava õigusabi ajapunkt on võrdne 30 minutiga, ajapunkti hind on 65 krooni ning advokatuuri juhatusel oli õigus erandkorras määrata kõrgendatud ajapunkti hinnaks kuni 130 krooni.

Eesti Advokatuuri 16.05.2003. a. üldkogu otsusega muudeti "Kord ja tasumäärad" ning alates 1.07.2003. a. määrati ajapunkti hinnaks 75 krooni ja kõrgendatud hinnaks kuni 150 krooni.

3. Kontrollides ja üldistades advokatuuri juhatuse raamatupidamisele esitatud aruandeid, selgus, et 1.01.2003. a. kuni 30.09.2003. a. on advokaadid reeglina riigi õigusabi mahtu ja väljamakseid arvestanud kooskõlas advokatuuri üldkoosoleku ja juha-

tuse otsustega ning valdavalt jäi osutatud õigusabi maht mõistliku ja reaalse tööaja raamidesse. Samas aga leiti, et advokaadid E. B., S. P., O. G., I. Ž., N. R., V. K., G. T., M. K., V. R. ja A. U. on pidevalt ületanud kehtestatud kuu piirtundide määra (250) ning analüüsitud perioodil (jaanuarist maini 2003. a.) oli töökoormus riigi õigusabi osutamisel ebamõistlikult suur ja ebareaalne ning piirtundide määra ületamine oli järjepidev.

4. Ida-Viru advokaatide ja Pärnu advokaadi väga suurt töökoormust määratud korras kaitse kindlustamisel on kinnitanud advokaadid nii oma kirjalikes seletustes kui ka aukohtu istungil antud ütlustega, samuti kinnitab seda advokatuuri juhatuse poolt läbi viidud täiendav analüüs riigi õigusabi kohta 2003. aastal eelpool nimetatud advokaatide poolt.

5. Advokatuuri juhatuse analüüsis täiendavalt eelpool nimetatud advokaatide poolt 2003. a. esitatud andmeid osutatud riigi õigusabi kohta ning advokaatide seletustega aukohtus on leidnud kinnitamist, et valdav enamus advokaatidest on järginud jooksva aasta riigi õigusabi osutamisel summeeritud kuu töötundide arvu, kuid jättes kuu piirnormi arvestamata üksikutel kuudel, mis oli tingitud eelpool nimetatud põhjustest.

Otsuse tegemisel arvestas aukohus asjaoluga, et Ida-Virumaal on advokaatide töökoormus faktiliselt riigi tellimisel tehtava õigusabi kindlustamisel väga suur, et advokaatide arv piirkonnas on liialt väike ja ei vasta tegelikule vajadusele, et advokaadid on sunnitud kujunenud olukorrast tingituna täitma nn. määratud kaitse

ülesandeid ka töövälisel ajal ja puhkepäevadel, et nad on keerulises olukorras suutnud kindlustada kaitse kohtute ja uurijate taotlustel, kuid ka seda, et valdav enamus advokaate ei ole kehtestatud töötundide piirmäär (250 tundi) jooksva aasta lõikes ületanud, et nad on puudusi tunnistanud ning esinenud puudustest ja kohati kujunenud väärpraktikast tehtud töö arvestamisel aru saanud, et nad 31.01.2004. a. seisuga on advokatuuri juhatusele esitanud kõik seni esitamata aruanded riigi õigusabi arvestuse ja tasu maksmise kohta, kuid ka seda, et advokaat E. B. andis aukohutus ütlusi, et ta ei ole aasta ajalimiiti ületanud, mis on aga ümber lükatud advokatuuri raamatupidamise analüüsiga, milline kinnitab, et advokaat E. B. on 2003. a. esitanud väljamaksmiseks 6161 ajapunkti, s.o. ületanud ka aasta summeeritud töötundide arvu 80,5 tunni ulatuses.

Aukohus arvestas ka seda, et aruandeid esitati sageli uurijale, juhindudes ideaalselt selle ülesande täitmiseks vajalikust ajast, mitte aga reaalsest ajast. Uurija, arvestades olukorda, tavaliselt nõustus sellega, et iga kuu lõikes ei peetud ranget arvestust määratud kaitseks kulutatud aja kohta.

Aukohus leidis, et advokaat E. B. on rikkunud Eesti Advokatuuri üldkogu 11.04.2002 otsust (muudetud 16.05.2003), Ida-Virumaa advokaadibüroodes väljakujunenud praktikat mitte ületada aasta summeeritud piirtundide arvu riigi õigusabi osutamisel, et ta on tasu väljamaksmise taotlusi esitanud ebakorrektselt ja kehtestatud korda rikkudes ning arvestades kutsetegevuses toime pandud teo iseloomu, on ta kogemus kahjustanud advokatuuri ja advokaadi mainet, kuid ka seda, et tal puudub kehtiv distsiplinaarkaristus,

et ta saab aru oma minetuste iseloomust. Juhindudes advokatuuriseaduse §-dest 19 lg.1, 19 lg. 2 p. 2, 60 lg. 6 aukohus otsustas: vandeadvokaat E. B. on toime pannud advokaadi tegevust sätestavate õigusaktide ning advokatuuri üldkogu ja juhatuse otsuste rikkumise, ning määras vandeadvokaat E. B-le distsiplinaarkaristuseks rahatrahvi viiesteist tuhat (15 000) krooni Eesti Advokatuuri kasuks.

3

Eesti Advokatuuri aukohus koosseisus Toomas Luhaäär, Siiri Schneider ja Jaan Lindmäe arutas aukohtu istungil 18.08.2004. a. Eesti Advokatuuri juhatuse 29. juuni 2004. a. otsusega saadetud materjale seonduvalt vandeadvokaat K. R-i käitumisega.

Tallinna Linnakohtu esimehe ettekande kohaselt viibis K. R. 01.06.2004. a. Tallinna Linnakohtus alkoholijoobes ja soovis tutvuda toimikuga. Kuna joove olevat olnud silmanähtav, keeldus asja arutav kohtunik advokaadile toimikut tutvustamast.

Tuginedes advokatuuriseaduse §-le 16 lg. 2, algatas aukohus 27. juulil 2004. a. aukohtumenetluse.

Aukohtule esitatud dokumentidest nähtub, et K. R. viibis Tallinna Linnakohtus ebakainena ka 15.03.2003. Siis põhjendas ta toimunut raskete isiklike probleemidega, kahetses juhtunut ning kinnitas, et tulevikus seliseid rikkumisi toime ei pane.

K. R-i seletusest ja aukohtule esitatud muudest

dokumentidest nähtus, et K. R. viibis 01.06.2004. a. Tallinna Linnakohtus ebakaines olekus.

Eetikakoodeksi § 9 lg. 1 alusel peab advokaat suhtlemisel klientide, kohtu, kolleegide ja avalikkusega käituma ausalt ja väarikalt ning kooskõlas heade kommetega ja tavadega ning kutse-eetika nõuetega.

Aukohus leidis, et K. R., ilmudes Tallinna Linna-kohtusse ebakaines olekus, rikkus eetikakoodeksi § 9 lg. 1 nõudeid.

Eesti Advokatuuri eetikakoodeksi § 2 rõhutab, et advokaadi kutse kohustab advokaati järgima kutse-eetika nõudeid. Eetikakoodeksi § 4 lg. 1 järgi osutab advokaat õigusabi, juhindudes seadusest, advokatuuri organite õigusaktidest ja otsustest, kutse-eetika nõuetest, samuti headest kommetest ja tavadest ning oma südametunnistusest.

Distsiplinaarkaristuse määramisel arvestas aukohus distsiplinaarüleastumise raskust ja selle iseloomu, kutse-eetika nõuete korduva rikkumise asjaolu ning seda, et oma ebaetilise käitumisega on K. R. kahjustanud Eesti advokaatide ja Eesti Advokatuuri mainet.

Juhindudes advokatuuriseaduse §-st 15 lg. 1, §-st 19, Eesti Advokatuuri kodukorra §-st 20, §-st 45 ja §-st 51 ning eetikakoodeksi §-st 9, tunnistas aukohus vandeadvokaat K. R-i süüdi distsiplinaarüleastumises ja määras talle karistuseks noomituse.

4

Eesti Advokatuuri aukohus koosseisus Toomas Luhaäär, Siiri Schneider ja Jaan Lindmäe arutas vande-

advokaat A. L-i osavõtul aukohtu istungil 02.10.2003. a. ja 27.04.2004. a. Äriühing X-i juhataja M. B. avaldust A. L-i tegevuse peale.

Aukohus, olles ära kuulunud vandeadvokaat A. L-i suulise seletuse ja uurinud kirjalike materjalidena esitatud:

M. B. avaldust Eesti Advokatuurile 26.03.2003. a., vandeadvokaat A. L-i seletuskirja 30.03.2003. a., Tallinna Linnakohtu määrust 24.03.2003. a., Tallinna Linnakohtu 28.07.2003. a. otsust ja kohtutoimiku materjale ning Tallinna Ringkonnakohtu 29.12.2003. a. otsust ning muid asjakohaseid dokumente,

tegi kindlaks:

Äriühing X-i juhataja esitas 26.03.2003. a. Eesti Advokatuurile avalduse, milles palus kontrollida A. L-i tegevuse vastavust advokaadi suhtes kehtivatele kutse-eesitika nõuetele, kuna ta esindas samas tsiviil-asjas isikuid, kelle huvid olid avalduse esitaja arvates omavahel vastuolus.

Advokatuuri juhatuse 06.05.2003. a. otsusega (protokoll nr. 9 p. 10) edastati avaldus aukohtule distsiplinaar-menetluse küsimuse otsustamiseks. Aukohus algatas 21.05.2003.a. distsiplinaar-menetluse.

Tallinna Linnakohtu määrusega 24.03.2003. a. rahuldati Äriühing X-i taotlus, millega A. L. kõrvaldati protsessist kui Äriühing Y-i esindaja. A. L. oli olnud Äriühing X-i esindajaks enne kindlustusportfelli müüki Äriühing Y-le ning kaaskostja Äriühing X-i esindaja arvates esines seetõttu A. L-i tegevuses huvide konflikt.

A. L. seletas, et Äriühing X-i kindlustusportfelli (endise nimega Äriühing Z) müümisel Äriühing Y-ile oli tegu singulaarse õigusjärglusega, mistõttu ei saanud Äriühing X olla kohaseks kostjaks ning puudus huvide konflikt A. L-i kahe kliendi vahel.

Tallinna Linnakohtu 28.07.2003. a. otsuses tuvastati, et alates 05.03.2002. a. ei ole Äriühing Z (uue nimega Äriühing X) kohane kostja antud tsiviilasjas. Tallinna Ringkonnakohtu 29.12.2003. a. otsusega ülalnimetatud seisukohta ei kummutatud.

Eelnimetatud kohtuotsustega tuvastati, et Äriühing Y on Äriühing Z singulaarne õigusjärglane.

Eeltoodust tulenevalt leidis aukohus, et A. L-i tegevus klientide esindamisel ei olnud vastuolus kehtivate kutse-eesitika nõuetega.

Juhindudes advokatuuriseaduse §-dest 15, 16, Eesti Advokatuuri kodukorra §-dest 45 lg. 1 p. 1 ja 51 lg. 1, 4, 5, 7, aukohus otsustas, et vandeadvokaat A. L. ei eiranud advokaadi tegevust sätestavaid õigusakte või kutse-eesitika nõudeid oma klientide Äriühing Z-i (uue nimega Äriühing X) ja Äriühing Y-i esindamisel ning algatatud distsiplinaarmenetlus tema suhtes lõpetati.

5

7. detsembril 2004. a. Eesti Advokatuuri (edaspidi "advokatuur") aukohus koosseisus Toomas Luhaäär, Siiri Schneider, Ago Kutsar ja Liina Linsi (asendusliige) arutasid Advokatuuri aukohtu poolt vandeadvokaat M. S-i suhtes 17.11.2004. a. algatatud aukohtumenetluse asja.

Advokatuuri raamatupidaja poolt advokatuuri juhatusesele esitatud 02.10.2004. a. koondtabeli ja 11.10.2004. a. seletuskirja kohaselt esitas vandeadvokaat M. S. advokaadibüroo nimel 01.10.2004. a. arve riigi õigusabi osutamise eest tasu saamiseks summas 42 303 krooni. Arvele olid lisatud viie kohtumääruse koopiad. Kohtumääruste kontrollimisel selgus, et kõik nimetatud kohtumäärused on advokaadibüroo poolt juba varem advokatuurile väljamaksmiseks esitatud (neist osa määrusi isegi kahel korral) ning advokatuuri poolt advokaadibüroole ka välja makstud.

Täiendava kontrollimise käigus selgus, et advokaadibüroo on advokatuurile väljamaksmiseks esitanud 2004. a. aprillis ja mais ühe, juulis viis, augustis kaks ja septembris kümme eelnevalt välja makstud määrust. Kokku maksti advokatuuri poolt advokaadibüroole eelnimetatud arvete alusel määruste eest, mis olid juba eelnevalt väljamaksmiseks esitatud, 65 053.50 krooni.

7. oktoobril 2004. a. tagastas advokaadibüroo alusetult saadud raha.

Advokaadibüroo 1. oktoobri 2004. a. arvet nr. 9001 summas 42 303 krooni advokatuur välja ei maksnud.

Kõik eeltoodud asjaolud said tõendatud advokatuuri raamatupidaja 02.10.2004. a. koondtabeliga, raamatupidaja 11.10.2004. a. seletuskirjaga, M. S-i 07.10.2004. a. kirjaga Eesti Advokatuuri kantslerile ning M. S-i suulise omaksvõtuga advokatuuri aukohtu istungitel.

Advokatuuriseaduse (edaspidi "AdvS") § 43 kohaselt juhindub advokaat õigusteenust osutades seadus-

test, advokatuuri organite õigusaktidest ja otsustest, advokaadi kutse-eetika nõuetest ning headest kommetest ja südametunnistusest. Advokatuuri eetika-koodeksi § 9 lg. 1 kohaselt peab advokaat suhtlemisel klientide, kohtu, kolleegide ja avalikkusega käituma ausalt ja väarikalt ning kooskõlas heade kommetega ja tavadega ning kutse-eetika nõuetega. Advokaat peab hoiduma advokaadi kutset ja advokatuuri mainet kahjustavast käitumisest.

Äriseadustiku (edaspidi "ÄS") § 183 kohaselt on osaühingu juhatusel kohustus korraldada osaühingu raamatupidamist. Raamatupidamise seaduse (edaspidi "RmtpS") § 4 lg. 3 sätestab raamatupidamise korraldamise põhinõuetena raamatupidamiskohustuslase kohustuse dokumenteerida kõiki oma majandustehinguid ning kirjendada algdokumentide või nende põhjal koostatud koondokumentide alusel kõiki oma majandustehinguid raamatupidamisregistrites.

Advokatuuri üldkogu otsusega vastu võetud ja justiitsministri poolt heaks kiidetud Riigi õigusabi eest makstava tasu arvestamise alused, maksmise kord ja tasumäärad (edaspidi "Riigi õigusabi tasustamise alused") § 5 lg. 1 kohaselt on riigi õigusabi tasu advokaadile riigi õigusabi osutamise eest makstav tasu. Sama akti § 7 lg. 1 kohaselt maksab advokatuuri juhatus riigi õigusabi eest ettenähtud tasu välja advokaadibüroo pidaja esitatud arve alusel, millele on lisatud uurija või kohtuniku määruse alusel koostatud aruanne riigi õigusabi osutamise kohta ja aruande aluseks oleva määruse ärakiri.

Eeltoodud sätetest tulenevalt oli advokaadibüroo juhatuse liikmel vandeadvokaat M. S-il kohustus korraldada nõuetekohaselt oma advokaadibüroo raamatu-

pidamist, dokumenteerides kõiki oma majandustehinguid ning kirjendada neid raamatupidamisregistrites. Seega oli M. S-il kohustus nõuetekohaselt dokumenteerida ja kirjendada ka riigi õigusabi osutamise seonduvaid majandustehinguid, sh. õigusabi osutamise eest esitatud arveid ja nende eest tasumist.

Aukohus leiab, et arvestades ÄS § 183 ja RmtpS § 4 p. 2 ja 3 nõudeid ning lähtudes M. S-i seletustest, mille kohaselt advokaadibüroo raamatupidamine praktiliselt puudus ning M. S-il ei olnud ülevaadet, millised määrused on ta juba väljamaksmiseks esitanud ja millised mitte, rikkus M. S. ÄS § 183 ja RmtpS § 4 p. 2 ja 3 nõudeid.

ÄS § 183 nõude ja RmtpS § 4 p. 2 ja 3 sätestatud raamatupidamise korraldamise põhinõuete rikkumisega lõi M. S. olukorra, kus tema poolt juba advokaaturile väljamaksmiseks esitatud kohtumääruste uuesti esitamisega taotles ta riigi õigusabi tasuna advokaadibüroole kokku 107 356.50 krooni alusetut väljamaksmist (millest 65 053.50 krooni advokaadibüroole ka välja maksti), rikkudes sellega omakorda Riigi õigusabi tasustamise aluste § 7 lg. 1 nõudeid.

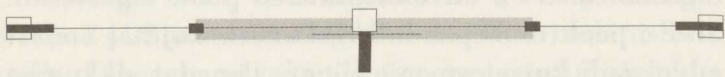
Aukohus leidis, et asjaolu, et advokaadibüroole ei olnud kohtumääruste korduvalt väljamaksmiseks esitamise ajal riigi õigusabi osutamise eest kohtunike poolt osaliselt veel tasumäärusi väljastatud, ei oma raamatupidamise korraldamise põhinõuete täitmise kohustuse ning riigi õigusabi eest tasu saamisel õigete andmete esitamise kohustuse seisukohast tähtsust.

Aukohus jõudis seisukohale, et vandeadvokaat M. S-i poolne eeltoodud tegevus oli käsitletav AdvS § 43 lg. 1 ja advokatuuri eetikakoodeksi § 9 lg. 1

jämeda rikkumisena ning kahjustas advokaadi kutset ja advokatuuri mainet. Seetõttu oli M. S. toime pannud distsiplinaarsüüteo ning teda tuleb karistada.

Karistuse määramisel leidis aukohus, et M. S-il puudusid varasemad distsiplinaarkaristused, ta oli süüteo omaks võtnud ning kahetses seda ja alusetult saadud õigusabi tasu oli advokaadibüroo poolt tagastatud. M. S-i poolt toimepandud rikkumine kujutas endast advokaadi kutsetegevuse nõuete jämedat rikkumist ning kahjustas advokaadi kutset ja advokatuuri mainet. M. S-i äärmiselt hooletu suhtumine õigusabi osutamiseiga seotud majandustegevuse raamatupidamisse ei vastanud advokaadile esitatavatele isikuumadustele. Arvestades eeltoodut ning seda, et M. S-i tegevus ei olnud ühekordne, vaid korduv ning süvenev, tuleb M. S-i suhtes kohaldada kõige raskemat karistuse määra. Juhindudes AdvS § 19 lg-st 1 ja lg 2 p-st 4 aukohus otsustas heita vandeadvokaat M. S-i advokatuurist välja. Advokatuuri juhatus kinnitas aukohtu otsuse M. S-i väljaheitmise kohta 21.12.2004.

EUROOPA LIIDU ADVOKAATIDE EETIKAKOODEKS

Käesolev Euroopa Liidu Advokaatide Eetikakoodeks on esmakordselt vastu võetud CCBE Plenaaristungil 28. oktoobril 1988. aastal ning sellele järgnevalt muudetud CCBE Plenaaristungitel 28. novembril 1998. aastal ja 6. detsembril 2002. aastal.

SISUKORD

PREAMBUL

- 1.1. Advokaadi roll ühiskonnas
- 1.2. Kutse-eetika nõuete iseloom
- 1.3. Eetikakoodeksi eesmärk
- 1.4. Kohaldamine isikute suhtes (*ratione personae*)
- 1.5. Kohaldamine asjade suhtes (*ratione materiae*)
- 1.6. Mõisted

ÜLDPÕHIMÕTTED

- 2.1. Sõltumatus
- 2.2. Usaldus, au ja väärikus
- 2.3. Konfidentsiaalsus
- 2.4. Teiste Advokatuuride ja Õigusliitude eeskirjade järgimine
- 2.5. Keeld töötada konkureerival ametikohtadel
- 2.6. Reklaamikeeld

- 2.7. Kliendi huvide kaitse
- 2.8. Advokaadi vastutuse piiramine kliendi ees

SUHTED KLIENTIDEGA

- 3.1. Ülesande vastuvõtmine ja õigusteenuse osutamisesest loobumine
- 3.2. Huvide konflikt
- 3.3. Pactum de quota litis
- 3.4. Tasu õigusteenuse osutamise eest
- 3.5. Ettemaksed
- 3.6. Tasu jagamine mitteadvokaatidega
- 3.7. Säästlik lahendus ja riiklik õigusabi
- 3.8. Kliendi vahendid
- 3.9. Vastutuskindlustus

SUHTED KOHTUGA

- 4.1. Kohtus kehtivad käitumiseeskirjad
- 4.2. Erapooletus kohtumenetluses
- 4.3. Käitumine kohtus
- 4.4. Ebaõiged või eksitavad andmed
- 4.5. Suhted vahekohtunikega jne.

ADVOKAATIDE OMAVAHELISED SUHTED

- 5.1. Advokaadiameti ühtsus
- 5.2. Koostöö erinevate liikmesriikide advokaatide vahel
- 5.3. Advokaatide omavaheline suhtlemine
- 5.4. Tasu asja üleandmise eest
- 5.5. Suhtlemine vastaspoolega
- 5.6. (Kehtetu CCBE Plenaaristungi otsusega Dublinis 6. detsembril 2002)
- 5.7. Vastutus advokaaditasude maksmise eest
- 5.8. Noorte advokaatide väljaõpe
- 5.9. Vaidlused erinevate liikmesriikide advokaatide vahel

1. PREAMBUL

1.1. Advokaadi roll ühiskonnas

Õigusriigis on advokaadil täita eriline roll. Tema kohustused ei alga ega lõpe temale antud ülesannete truu täitmisega seadusega lubatud piires. Advokaat peab teenima õigluse huve ning samuti ka nende isikute huve, kelle õigusi ja vabadusi ta on usaldatud maksma panema ja kaitsma ning tema kohuseks ei ole mitte üksnes kaitsta oma klienti, vaid olla ka talle nõuandjaks.

Advokaadi roll paneb advokaadile seetõttu erinevaid õiguslikke ja moraalseid kohustusi (mis mõnikord võivad osutuda vastuolulisteks):

- kliendi ees;
- kohtute ja muude võimuorganite ees, kelle ees advokaat oma klienti kaitseb või esindab;
- advokaadi kutse ees üldiselt ning selle iga liikme ees eraldi; ning
- avalikkuse ees, kelle jaoks on vaba ja sõltumatu ameti, mis on seotud advokaadiameti enda poolt kehtestatud reeglitega, olemasolu oluline vahend inimõiguste kaitsmiseks, hoolimata valitsevast riigivõimust ning muudest ühiskonnahuvidest.

1.2. Kutse-eetika nõuete iseloom

1.2.1. Kutse-eetika nõuded on koostatud lähtuvalt nende isikute lahkest nõusolekust, kelle suhtes neid rakendatakse, et tagada advokaadi poolt

tema tsiviliseeritud ühiskondades tunnustatud ja oluliseks peetava funktsiooni nõuetekohane täitmine. Kui advokaat nimetatud eeskirju ei täida, rakendatakse tema suhtes viimse abinõuna distsiplinaarkaristust.

- 1.2.2. Iga Advokatuuri või Õigusliidu eeskirjad põhinevad tema enda traditsioonidel. Neid kohandatakse vastavalt advokaadikutse ülesehitusele ja tegevusvaldkonnale konkreetses Liikmesriigis ning seal kehtivale kohtu- ja administratiivkorrale ja siseriiklikule seadusandlusele. Nimetatud eeskirju ei ole võimalik ega soovitav kontekstist eraldada ning eeskirju, mis algupäraselt ei ole mõeldud üldiseks rakendamiseks, ei tohiks üldiselt rakendada.

Iga Advokatuuri ja Õigusliidu eeskirjad põhinevad aga samadel väärtustel ning enamikel juhtudel annavad tunnistust ühisest põhialusest.

1.3. Koodeksi eesmärk

- 1.3.1. Euroopa Liidu ja Euroopa Majanduspiirkonna jätkuv integratsioon ning advokaatide üha saginev rahvusvaheline tegevus Euroopa Majanduspiirkonnas on avalikkuse huvisid silmas pidades kutsunud esile vajaduse ühtsete eeskirjade järele, mis kehtiksid kõikide Euroopa Majanduspiirkonna Advokatuuride ja Õigusliitude advokaatide rahvusvahelise tegevuse suhtes. Nimetatud reeglite kehtestamise erieesmärgiks on leevendada raskusi, mis tulenevad “topelteetikakoodeksi” rakendamisest,

nagu märgitud Euroopa Ühenduse 22. märtsi 1977. a. direktiivi nr. 77/249 artiklis 4.

1.3.2. CCBE's advokaadikutset esindavad organisatsioonid on teinud ettepaneku alljärgnevates artiklites sätestatud eeskirjade:

- tunnustamiseks praegusel hetkel kõikide Euroopa Liidu ja Euroopa Majanduspiirkonna Advokatuuride ja Õigusliitude poolt;
- võimalikult kiireks vastuvõtmiseks nende rakendamiseks kooskõlas siseriiklike või EMP tegevuskorraga seoses advokaadi rahvusvahelise tegevusega Euroopa Liidus ja Euroopa Majanduspiirkonnas;
- arvesse võtmiseks siseriiklike kutse-eeetika ja kutsepraktika eeskirjade igakordsel läbi vaatamisel nende ühtlustamise eesmärgil.

Lisaks eeltoodule väljendavad nimetatud organisatsioonid oma soovi, et siseriiklikke kutse-eeetika ja kutsepraktika eeskirju tõlgendataks ja rakendataks võimalusel kooskõlas käesolevas Koodeksis toodud eeskirjadega.

Pärast käesolevas Koodeksis sätestatud eeskirjade vastuvõtmist nende rakendamiseks advokaadi rahvusvahelise tegevuse suhtes, jääb advokaadile kohustus järgida ka oma kohaliku Advokatuuri või Õigusliidu eeskirju ulatuses, mil need on koosõlas käesoleva Koodeksiga.

1.4. Kohaldamine isikute suhtes (*ratione personae*)

Alljärgnevaid eeskirju kohaldatakse Euroopa Liidu ja Euroopa Majanduspiirkonna advokaatide suhtes vastavalt 22. märtsi 1977. a. direktiivile nr. 77/249.

1.5. Kohaldamine asjade suhtes (*ratione materiae*)

Mõjutamata püüdu ühtlustada vaid Liikmesriigi siseselt kehtivaid kutse-eesrika ja kutsepraktika eeskirju, rakendatakse alljärgnevaid eeskirju advokaadi rahvusvahelise tegevuse suhtes Euroopa Liidus ja Euroopa Majanduspiirkonnas. Rahvusvaheline tegevus tähistab:

- (a) kõiki kutsealaseid kontakte teiste Liikmesriikide advokaatidega; ja
- (b) advokaadi kutsealast tegevust teistes Liikmesriikides sõltumata advokaadi füüsilisest kohalviibimisest vastavas Liikmesriigis.

1.6. Mõisted

Käesolevates eeskirjades:

“Koduriik” tähistab Liikmesriiki, milles advokaadi Advokatuur või Õigusliit asub.

“Välisriik” tähistab mis tahes muud Liikmesriiki, kus advokaat teostab oma rahvusvahelist tegevust.

“Pädev organ” tähistab vastava Liikmesriigi kutseorganisatsiooni või organit, mis vastutab kutse-eesrika eeskirjade kehtestamise eest ning kontrolli teostamise eest advokaatide distsipliini üle.

2. ÜLDPÕHIMÕTTED

2.1. Sõltumatus

2.1.1. Advokaadi kohustused nõuavad täielikku sõltumatust ning õigusteenust osutades ei või advokaat alluda ühelegi mõjutusele, eriti aga sellistele mõjutustele, mis tulenevad tema isiklikest huvidest või välisest survest. Selline sõltumatus on usalduse tekkeks õigusemõistmisel sama vajalik kui kohtuniku erapooletus. Advokaat peab seetõttu vältima oma sõltumatuse ning kutsenormide ohtuseadmist klientidele, kohtule või kolmandatele isikutele meelepäraseks olemisel.

2.1.2. Sõltumatus on vajalik nii kohtuvälistes asjades kui kohtus. Advokaadi poolt kliendile osutatud õigusabi ei oma mingit väärtust, kui abi osutamisel on advokaat lähtunud vaid oma isiklikest huvidest või allunud välisele survele.

2.2. Usaldus, au ja väärikus

Suhe kliendi ja advokaadi vahel saab põhineda usaldusel vaid siis, kui advokaadi au, ausus ja väärikus on väljaspool kahtlust. Advokaadi jaoks on need traditsioonilised vourused kutsealased kohustused.

2.3. Konfidentsiaalsus

2.3.1. Advokaadi tegevuse põhiolemus seisneb selles, et kliendid peavad usaldama talle asju, mida nad teistele ei avaldaks, ning et advokaadile

informatsiooni avaldamine rajaneb konfidentsiaalsusel. Konfidentsiaalsuse puudumisel ei saa tekkida usaldust. Seetõttu on konfidentsiaalsus advokaadi esmaseks põhiõiguseks ja -kohustuseks.

Advokaadi konfidentsiaalsuskohustus teenib õigusemõistmise ja kliendi huve. Seetõttu on sel õigus Riigi erikaitsele.

2.3.2. Advokaat peab hoidma konfidentsiaalsena kogu temale kutsealase tegevuse käigus teatavaks saanud informatsiooni.

2.3.3. Konfidentsiaalsuskohustus ei ole ajaliselt piiratud.

2.3.4. Advokaat peab nõudma oma kaastöötajatelt ja teistelt tema poolt õigusteenuste osutamise käigus tegevusse kaasatud isikutelt sama konfidentsiaalsuskohustuse järgimist.

2.4. Teiste Advokatuuride ja Õigusliitude eeskirjade järgimine

Euroopa Liidu ja Euroopa Majanduspiirkonna seaduste kohaselt võib teisest Liikmeriigist pärinev advokaat olla kohustatud järgima Välisriigi Advokatuuri või Õigusliidu eeskirju. Advokaadid on kohustatud tutvuma eeskirjadega, mis mõjutavad nende tegevust teatud kindla ülesande täitmisel.

CCBE liikmesorganisatsioonid on kohustatud esitama oma eetikakoodeksi CCBE sekretariaadile selleks, et teha kehtiv eetikakoodeks sekretariaadis kättesaadavaks igale advokaadile.

2.5. Keeld töötada konkureerivatel ametikohtadel

- 2.5.1. Selleks, et teostada oma kutsealast tegevust nõuetekohase sõltumatusena ja viisil, mis on kooskõlas tema kohustusega osaleda õigusemõistmises, on advokaadi töö teatud konkureerivatel ametikohtadel välistatud.
- 2.5.2. Advokaat, kes esindab või kaitseb klienti Koduriigis kohtumenetluses või mis tahes ametiasutuses, on kohustatud järgima Koduriigi advokaatide suhtes kohaldatavaid konkurentsikeeldu puudutavaid nõudeid.
- 2.5.3. Advokaat, kes soovib Koduriigis otseselt või kaudselt tegeleda õiguse praktiseerimisega mitteseotud äri- või muu tegevusega, on kohustatud järgima vastavas Liikmesriigis kehtivaid ning sealsete advokaatide suhtes kohaldatavaid konkurentsikeeldu reguleerivaid nõudeid.

2.6. Reklaam

- 2.6.1. Advokaadil on õigus teavitada avalikkust tema poolt osutatavatest teenustest, tingimusel, et esitatud informatsioon on tõene ning mitteeksitav, et on arvesse võetud konfidentsiaalsuskohustust ning teisi advokaadikutse põhi-väärtusi.
- 2.6.2. Advokaadi reklaamimine mis tahes meedias, nagu pressis, raadios, televisioonis, elektroonilises meedias või mujal on lubatud üksnes juhul, kui see vastab punkti 2.6.1. nõuetele.

2.7. Kliendi huvide kaitse

Lähtudes kõigist seadustest ja kutse-eeskirjadest, peab advokaat õigusteenuse osutamisel tegutsema üksnes kliendi huvides, eelistades kliendi huve enda ja oma kolleegide huvidele.

2.8. Advokaadi vastutuse piiramine kliendi ees

Advokaat võib piirata oma vastutust kliendi ees Koduriigi ja Välisriigi seadustega lubatud ulatuses kooskõlas tema suhtes kohaldatava Eetikakoodeksiga.

3. SUHTED KLIENTIDEGA

3.1. Ülesande vastuvõtmine ja õigusteenuse osutamisest loobumine

3.1.1. Advokaat ei või kliendi asjaga tegeleda ilma kliendi vastava korralduseta. Advokaat võib siiski tegutseda juhul, kui ta on saanud vastavad juhised teiselt advokaadilt, kes ise tegutseb vastava kliendi nimel või kui ülesanne on temale antud pädeva organi poolt.

Advokaat peab tegema mõistlikke jõupingutusi, et tuvastada temale ülesande andnud isiku või organi isikusamasus, pädevus ja volitused, kui kindlad asjaolud viitavad vastava isiku või organi isikusamasuse, pädevuse ja volituste ebamäärasusele.

3.1.2. Advokaat on kohustatud nõustama ning esindama oma klienti viivitamatult, kohusetunde

ja kohaldase hoolikusega. Advokaat on kohustatud võtma endale vastuse temale antud ülesande täitmise eest. Ta on kohustatud hoidma oma klienti kursis temale usaldatud ülesande täitmise käiguga.

- 3.3.3. Advokaat ei või täita ülesannet, kui ta on või peaks olema teadlik oma pädevuse puudulikkusest antud küsimuses, ilma teise vastavat valdkonda tundva advokaadi kaasabit.

Advokaat ei või vastu võtta ülesannet, kui tema töökoormus ei võimalda selle viivitamatut täitmist.

- 3.1.4. Advokaadil ei ole lubatud teostada oma õigust loobuda õigusteenuse osutamisest sellisel viisil või sellises olukorras, kus klient ei ole suuteline mujalt oma huvide kaitsmiseks õigeaegselt õigusabi saama.

3.2. Huvide konflikt

- 3.2.1. Advokaat ei tohi samas asjas nõustada ega esindada kahte või enamat klienti või tegutseda nende nimel, kui nende isikute huvid on vastuolus või on oht, et selline vastuolu võib tekkida.

- 3.2.2. Huvide konflikti ilmnemisel klientide vahel või usalduse kaotuse ohu korral või sõltumatuse ohtuseadmise korral loobub advokaat mõlema kliendi ülesannete täitmisest.

- 3.2.3. Samuti peab advokaat keelduma uuelt kliendilt ülesande vastuvõtmisest juhul, kui eelmise kliendi poolt eksisteerib advokaadi suh-

tes usalduse kadumise oht või kui advokaadi teadmised eelmise kliendi juhtumist annaksid uuele kliendile lubamatu eelise.

- 3.2.4. Advokaadibüroode ning nende töötajate suhtes kohaldatakse ülaltoodud punktide 3.2.1. kuni 3.2.3. sätteid.

3.3. Pactum de quota litis

- 3.3.1. Advokaat ei või sõlmida pactum de quota litis't.
- 3.3.2. "Pactum de quota litis" tähendab kokkulepet, mis on sõlmitud advokaadi ja tema kliendi vahel enne kliendi asjas lõpliku lahenduse saamist, mille alusel klient kohustub tasuma advokaadile tasu tulemuselt, sõltumata sellest, kas tulemus väljendub rahas või muus asja lõppedes kliendi poolt saadud hüves.
- 3.3.3. Pactum de quota litis ei hõlma kokkulepet selle kohta, et tasu makstakse proportsionaalselt advokaadi poolt lahendatava ülesande väärtusega, kui see on vastavuses ametlikult kinnitatud tasumääradega või kontrollitav vastava advokaadi üle jurisdiktsiooni omava pädeva organi poolt.

3.4. Tasu õigusteenuse osutamise eest

- 3.4.1. Advokaadile makstava tasu suurus peab oleme kliendile täielikult avalikustatud ning see peab olema õiglane ja põhjendatud.

3.4.2. Kui klient ja advokaat ei ole kokku leppinud teisiti, siis advokaadile makstava tasu suurus määratakse kindlaks kooskõlas selle Advokatuuri või Õigusliidu eeskirjadega, millesse ta kuulub. Kui advokaat kuulub enam kui ühte Advokatuuri või Õigusliitu, siis kohaldatakse sellisele advokaadile makstava tasu suuruse kindlaksmääramisel eeskirju, mis omavad lähedasimat seost advokaadi ja kliendi vahel sõlmitud lepinguga.

3.5. Ettemaksud

Kui advokaat nõuab kliendilt oma tasude ja/või muude kulude osas ettemakse teostamist, siis sellise makse suurus ei või ületada vastavate tasude ja kulude hinnangulist suurust.

Sellise makse mitteteostamisel on advokaadil õigus ülesande täitmisest loobuda või keelduda vastavalt ülaltoodud punktile 3.4.1.

3.6. Tasu jagamine mitteadvokaatidega

3.6.1. Lähtudes alltoodust ei või advokaat jagada oma tasusid ühegi isikuga, kes ei ole advokaat, välja arvatud juhul, kui ühing vastava advokaadi ja muu isiku vahel on advokaadi asukohajärgse Liikmesriigi seadustega lubatud.

3.6.2. Punkti 3.6.1. sätteid ei võta advokaadilt õigust maksta tasu, vahendustasu või muid hüvitisi surnud advokaadi pärijatele või pensionile

jäänud advokaadile seoses surnud või pensionile jäänud advokaadi praksise ülevõtmisega.

3.7. Säätlik lahendus ja riiklik õigusabi

3.7.1. Advokaat peab alati püüdma saavutada kliendi vaidluses kõige soodsamat lahendust ning andma kliendile sobilikel ajahetkedel soovitusi kokkuleppe sõlmimise soovitavusest ja/või alternatiivsest vaidluse lahendamise võimalusest.

3.7.2. Kui kliendil on õigus riiklikule õigusabile, on advokaat kohustatud teda sellest võimalusest teavitama.

3.8. Kliendi vahendid

3.8.1. Kui advokaat saab mis tahes ajal oma tegevuse käigus enda valdusse oma kliendi või kolmandate isikute eest või nimel mis tahes rahalised vahendid (edaspidi “kliendi vahendid”), on ta kohustatud:

3.8.1.1. Hoidma kliendi vahendeid arveldusarvel pangas või muus sarnases Avaliku Võimu Organi kontrollile alluvas asutuses ning hoidma nimetatud arvel kõiki tema poolt saadud kliendi vahendeid, välja arvatud juhul, kui klient on otseselt või kaudselt mõista andnud, et nimetatud vahendeid tuleb hoida või kasutada muul viisil.

3.8.1.2. Tagama, et mis tahes arvel, millel

kliendi vahendeid advokaadi nimel hoitakse, oleks ära näidatud, et antud vahendeid hoitakse advokaadi kliendi või klientide nimel.

3.8.1.3. Tagama, et mis tahes arvel või arvetel, millel kliendi vahendeid advokaadi nimel hoitakse, oleks igal ajahetkel rahasumma, mis ei ole väiksem kui advokaadi poolt hoitavate kliendi vahendite kogusumma.

3.8.1.4. Tagama, et kõik vahendid makstakse kliendile välja viivituseeta või kliendi poolt määratud tingimustel.

3.8.1.5. Tagama, et kliendi vahenditest kliendi nimel mis tahes isikule teostatavate maksete, sealhulgas:

a) maksete, mis teostatakse ühele kliendile või kliendi nimel teise kliendi vahenditest ning

b) advokaaditasude maksete

sooritamine oleks keelatud, välja arvatud seadusega lubatud või kohtu poolt nõutud ulatuses, ning juhul kui klient, kelle eest makse teostatakse, on väljendanud selgelt või vaikimisi andnud oma nõusoleku sellise makse teostamiseks.

3.8.1.6. Säilitama täielikud ja täpsed dokumendid, mis tõendavad tema poolt kliendi vahenditega sooritatud tehinguid ning eristavad kliendi vahendid teistest temale usaldatud vahenditest. Nimetatud

dokumendid tuleb teha kättesaadavaks kliendile viimase soovil.

3.8.1.7. Tagama, et kõik pädevad organid kõigis Liikmesriikides omaksid volitusi lubada neil tutvuda ja uurida konfidentsiaalsel alusel advokaadi kliendi vahenditega seonduvaid finantsdokumente, et teha kindlaks, kas on järgitud nende poolt kehtestatud eeskirju, ning rakendada sanktsioone nimetatud eeskirju mittejärginud advokaatide suhtes.

3.8.2. Lähtudes eeltoodust ning mõjutamata ülaloodud punktis 3.8.1. nimetatud eeskirju, on advokaat, kellele on antud ülesandeks hoida oma kliendi vahendeid, tegutsedes mis tahes Liikmesriigis, kohustatud järgima Koduriigi pädevate organite poolt kliendi vahendite hoidmise ja arvestamise suhtes kohaldatavaid eeskirju.

3.8.3. Advokaat, kes tegutseb või osutab õigusteenust Välisriigis, võib kokkuleppel vastava Kodu- ja Välisriigi pädevate organitega järgida Välisriigi vastavaid nõudeid, jättes kõrvale vastavad Koduriigi nõuded. Sellisel juhul on ta kohustatud informeerima oma kliente sellest, et ta järgib oma tegevuses Välisriigis kehtivaid nõudeid.

3.9. Vastutuskindlustus

3.9.1. Advokaadid peavad olema igal ajahetkel kindlustatud nõuete vastu, mis tulenevad nende

töölasest hooletusest, arvestades kõikide oma tööga seonduvate riskide iseloomu ja ulatust.

3.9.2. Kui advokaat osutab õigusteenuseid või teostab oma tegevust Välisriigis, kohaldatakse tema suhtes alljärgnevaid sätteid:

3.9.2.1. Advokaat peab järgima kõiki tema kohustustega seonduvaid tema Koduriigis kehtivaid eeskirju, et kindlustada end advokaadi tööst tuleneva vastutuse vastu.

3.9.2.2. Advokaat, kes on kohustatud kindlustama end Koduriigis ning kes osutab õigusteenuseid või teostab oma kutsealast tegevust mis tahes Välisriigis, peab tagama Koduriigi nõuetele vastava kindlustuskatte laienemise ka tema poolt Välisriigis osutatavatele õigusteenustele ning tema poolt Välisriigis teostatavale kutsealasele tegevusele.

3.9.2.3. Advokaat, kellel ei õnnestu hankida ülaltoodud punktis 3.9.2.2. nimetatud laienenud kindlustuskatet või kes ei ole kohustatud end Koduriigis kindlustama ning kes osutab Välisriigis õigusteenuseid või teostab Välisriigis kutsealast tegevust, on kohustatud hankima kindlustuskatte oma kutsealasest tegevusest tuleneva vastutuse suhtes nii suures ulatuses kui võimalik klientide nimel Välisriigis tegutsemise perioodiks vähemalt samaväärses ula-

tuses, nagu nõutud nimetatud Välisriigi advokaatidelt.

3.9.2.4. Kui advokaat ei ole suuteline hankima kindlustuskatet eelnimetatud eeskirjades märgitud ulatuses, on ta kohustatud sellest informeerima oma neid kliente, keda antud asjaolu võib mõjutada.

3.9.2.5. Advokaat, kes tegutseb või osutab õigusteenust Välisriigis, võib kokkuleppel vastava Kodu- ja Välisriigi pädevate organitega järgida vastava Välisriigi kindlustusnõudeid, jättes kõrvale vastavad Koduriigi kindlustusnõuded. Sellisel juhul on ta kohustatud informeerima oma kliente sellest, et ta järgib oma tegevuses Välisriigis kehtivaid kindlustusnõudeid.

4. SUHTED KOHTUGA

4.1. Kohtus kehtivad käitumiseeskirjad

Advokaat on kohustatud Liikmesriigi kohtus või tribunalis järgima selles kohtus või tribunalis kehtivaid käitumiseeskirju.

4.2. Erapooletus kohtumenetluses

Advokaat peab alati austama kohtu erapooletust kohtumenetluses. Advokaat ei või näiteks võtta ühen-

dust kohtunikuga ilma vastaspoolt esindavat advokaati sellest eelnevalt teavitamata, ega esitada kohtunikule asitõendeid, märkmeid või dokumente ilma neid vastaspoole advokaadile õigeaegselt tutvustamata, välja arvatud juhul, kui selliste meetmete rakendamine on lubatud vastava menetluskorraga. Advokaat ei või avaldada ega esitada kohtule ühtki teise poole või tema advokaadi poolt tehtud ettepanekut asja lahendamiseks kokkuleppe sõlmimisega ilma teise poole advokaadi selgesõnalise nõusolekuta, välja arvatud seadusega lubatud ulatuses.

4.3. Käitumine kohtus

Advokaat on kohustatud kaitsma oma kliendi huve ausalt ja kartmatult, hoolimata oma isiklikest huvidest või temale või mis tahes muule isikule tekkivatest tagajärgedest, säilitades samal ajal austuse ja viisakuse kohtu vastu.

4.4. Ebaõiged või eksitavad andmed

Advokaat ei tohi kunagi teadlikult esitada kohtule ebaõiged või eksitavaid andmeid.

4.5. Suhted vahekohtunikega jne.

Eeskirjad, mis reguleerivad advokaadi suhteid kohtutega, kehtivad ka tema suhete kohta vahekohtunike ja muude kohtuniku või mitteametliku kohtuniku funktsioone täitvate isikutega isegi juhul, kui suhtlemine leiab aset juhuslikul alusel.

5. ADVOKAATIDE OMAVAHELISED SUHTED

5.1. Advokaadiameti ühtsus

- 5.1.1. Advokaadiameti ühtsus eeldab advokaatide vahelist usaldust ja koostööd klientide huvides, et ära hoida mõttetuid kohtuvaidlusi ja muud advokaadikutse mainet kompromiteerivat käitumist. See aga ei õigusta kunagi advokaadikutsealaste huvide asetamist kõrgemale kliendi huvidest.
- 5.1.2. Advokaat on kohustatud tunnustama kõiki Liikmesriikide advokaate kui kolleege ning suhtuma neisse heatahtlikult ja viisakusega.

5.2. Erinevate Liikmesriikide advokaatide vaheline koostöö

- 5.2.1. Advokaadil ei ole õigust vastu võtta mis tahes teise Liikmesriigi advokaadi poolt antavat ülesannet, kui ta ei ole pädev seda täitma. Sellisel juhul peab ta olema valmis oma kolleegi igati abistama, et hankida vajalikku informatsiooni ülesande üleandmiseks teisele advokaadile, kes on suuteline nõutud teenuseid osutama.
- 5.2.2. Kui Liikmesriigi advokaat teeb koostööd mõne teise Liikmesriigi advokaadiga, on mõlemal neist üldine kohustus arvestada erinevustega, mis võivad esineda nende vastavate õigussüsteemide ning kutseasutuste vahel ning advokaatide kohustuste ja pädevuse vahel vastavates Liikmesriikides.

5.3. Advokaatide omavaheline suhtlemine

- 5.3.1. Kui advokaat saadab mõnele teise Liikmesriigi advokaadile teate, mille konfidentsiaalsust ta soovib säilitada, on ta kohustatud sellest teate saajat teate edastamisel selgelt teavitama.
- 5.3.2. Kui teate saaja ei ole suuteline tagama sel kombel edastatud informatsiooni konfidentsiaalsust, on ta kohustatud vastava teate saatjale tagastama ilma selle sisu teistele isikutele avalikustamata.

5.4. Tasu asja üleandmise eest

- 5.4.1. Advokaadil ei ole õigust nõuda ega vastu võtta teiselt advokaadilt ega üheltki teiselt isikult tasu, vahendustasu ega muud hüvitust kliendile teise advokaadi suunamise või soovitamise eest.
- 5.4.2. Advokaat ei või maksta kellelegi tasu, vahendustasu ega mis tahes muud hüvitust kliendi tema juurde suunamise eest.

5.5. Suhtlemine vastaspoolega

Advokaat ei tohi arutada tema poolt lahendatavat asja või ülesannet isikuga, keda temale teadaolevalt esindab või nõustab samas asjas teine advokaat, ilma viimase nõusolekuta (ning on kohustatud teavitama nimetatud teist advokaati igast niisugusest asetleidnud suhtlusest).

5.6. (Kehtetu CCBE Plenaaristungi otsusega Dublinis 6. detsembril 2002.)

5.7. Vastutus advokaaditasude maksmise eest

Töölastes suhetes erinevate Liikmesriikide Advokaaturide vahel, kus advokaat ei soovita oma kliendile teist advokaati või ei suuna oma klienti teise advokaadi poole, vaid pöördub ise kaasabi saamiseks teise advokaadi poole, vastutab ta isiklikult oma väliskolleegi poolt nõutud advokaaditasude, kulude ja muude väljaminekute tasumise eest isegi juhul, kui klient osutub maksejõuetuks. Asjaosalised advokaadid võivad nendevahelise suhte alguses sõlmida selles osas vastava kokkuleppe. Lisaks eeltoodule võib ülesannet andev advokaat igal ajal kehtestada oma isikliku vastutuse piirmääraks tasude, kudude ja väljaminekute summa enne väliskolleegi teavitamist oma edasisest vastutusest lahtiütlemisest.

5.8. Noorte advokaatide väljaõpe

Selleks, et kliendi huvides suurendada usaldust ning parandada koostööd erinevate Liikmesriikide advokaatide vahel, on vajalik edendada paremate teadmiste omandamist erinevate Liikmesriikide seaduste ja menetluskorra kohta. Seega, arvestades advokaatide kutsealast vajadust tagada noortele advokaatidele hea väljaõpe, peavad advokaadid arvestama vajadusega koolitada teiste Liikmesriikide noori advokaate.

5.9. Vaidlused erinevate Liikmesriikide advokaatide vahel

- 5.9.1. Kui advokaat leiab, et tema kolleeg teisest Liikmesriigist on rikkunud kutse-eetika nõudeid, on ta kohustatud juhtima sellele oma kolleegi tähelepanu.
- 5.9.2. Kui erinevate Liikmesriikide advokaatide vahel tõusetub mis tahes tööalane vaidlus, on nad kohustatud võimalusel üritama seda esmalt lahendada sõbralikul viisil.
- 5.9.3. Advokaat ei või alustada oma kolleegi vastu teises Liikmesriigis ühtki liiki kohtumenetlust punktides 5.9.1. või 5.9.2. toodud juhtudel ilma nende mõlema Advokatuure või Õigusliite sellest eelnevalt informeerimata eesmärgiga anda vastavatele Advokatuuridele või Õigusliitudele võimaluse aidata kaasa kokkuleppe saavutamisele.

IN MEMORIAM

ELDUR ELISTE

PEETER PERSIDSKI

LEO URGE

EESTI ADVOKAADID

A

- Aadli, Aavo *vandeadvokaat*
Advokaadibüroo Aavo Aadli
- Aavakivi, Ilmar-Erik *vandeadvokaat*
Advokaadibüroo Aivar Pilv
- Aavik, Andres *vandeadvokaat*
Advokaadibüroo Aivar Pilv
- Aavik Kalev *vandeadvokaadi abi*
Advokaadibüroo Laus & Partnerid
- Aavik, Marko *vandeadvokaat*
Advokaadibüroo Aavik, Arvisto & Partnerid
- Agarjova, Niina *vandeadvokaat*
Tartu I Advokaadibüroo
- Ainla, Raul *vandeadvokaat*
Alvini Advokaadibüroo
- Alas, Andres *vandeadvokaat*
Advokaadibüroo Alas & Raudsik
- Alaver, Andres *vandeadvokaat*
Advokaadibüroo Alaver & Partnerid
- Allikmets, Sille *vandeadvokaadi vanemabi*
Advokaadibüroo Tark & Co
- Alp, Toomas *vandeadvokaat*
Advokaadibüroo Normann ja Partnerid

Alvin, Ain	<i>vandeadvokaat</i> Alvini Advokaadibüroo
Amos, Kai	<i>vandeadvokaat</i> Advokaadibüroo Amos
Antsmäe, Rando	<i>vandeadvokaat</i> Advokaadibüroo Rando Antsmäe
Antsov, Karin	<i>vandeadvokaadi abi</i> Advokaadibüroo Kuklase & Partnerid
Arm, Maire	<i>vandeadvokaat</i> Advokaadibüroo Maire Arm
Aru, Allar	<i>vandeadvokaadi abi</i> Advokaadibüroo Tark & Co
Arumäe, Urmas	<i>vandeadvokaat</i> Advokaadibüroo Concordia
Arvisto, Margus	<i>vandeadvokaat</i> Advokaadibüroo Aavik, Arvisto & Partnerid

B

Bachmann, Kalev	<i>vandeadvokaat</i> Advokaadibüroo Bachmann & Partnerid
Bekker, Toomas	<i>vandeadvokaat</i> Toomas Bekkeri Advokaadibüroo
Belov, Sergei	<i>vandeadvokaadi vanemabi</i> Advokaadibüroo Bulattšik
Belugin, Igor	<i>vandeadvokaadi vanemabi</i> Advokaadibüroo Andrus Lillo Narva osak.
Belõševa, Antonina	<i>vandeadvokaat</i> Narva Esimene Advokaadibüroo
Benevolenskaja, Jelena	<i>vandeadvokaat</i> Advokaadibüroo Ehasoo & Benevolenskaja

Bergson, Raivo	<i>vandeadvokaadi vanemabi</i> Advokaadibüroo A. Kunila & Ko
Bergmann, Aet	<i>vandeadvokaadi abi</i> Advokaadibüroo Tark & Co
Biesinger-Jussmann, Triin	<i>vandeadvokaadi abi</i> Advokaadibüroo Luberg & Päts
Biin, Alan	<i>vandeadvokaadi abi</i> Advokaadibüroo Leino Biin & Partnerid
Biin, Leino	<i>vandeadvokaat</i> Advokaadibüroo Leino Biin & Partnerid
Blankin, Piret	<i>vandeadvokaat</i> Advokaadibüroo Aivar Pilv
Borunova, Merike	<i>vandeadvokaat</i> Merike Borunova Advokaadibüroo
Brett, Velmar	<i>vandeadvokaat</i> Advokaadibüroo Brett
Brügel, Viktor	<i>vandeadvokaat</i> Advokaadibüroo Bachmann & Partnerid
Bulattšik, Eduard	<i>vandeadvokaat</i> Advokaadibüroo Bulattšik
E	
Eerma, Vaike	<i>vandeadvokaat</i> Viruvärava Advokaadibüroo
Ehasoo, Kaido	<i>vandeadvokaat</i> Advokaadibüroo Ehasoo & Benevolenskaja
Ehrlich, Taimar	<i>vandeadvokaadi vanemabi</i> Advokaadibüroo Pohla & Hallmägi
Eiche, Alar	<i>vandeadvokaadi vanemabi</i> Rodi Advokaadibüroo
Eipre, Terje	<i>vandeadvokaat</i> Advokaadibüroo Eipre & Partnerid

Elunurm, Silja *vandeadvokaadi vanemabi*
 Advokaadibüroo Aivar Pilv

Ennok, Aivar *vandeadvokaat*
 Advokaadibüroo Aivar Ennok

Entsik, Eerik *vandeadvokaat*
 Advokaadibüroo Entsik & Sillar

Eomois, Henn *vandeadvokaat*
 Advokaadibüroo Hansa Law Offices

F

Feldschmidt, Uno *vandeadvokaat*
 Advokaadibüroo Uno Feldschmidt

Filimonov, Vadim *vandeadvokaadi abi*
 Advokaadibüroo Teder, Glikman &
 Partnerid

Frolov, Rene *vandeadvokaadi abi*
 Advokaadibüroo LEXTAL

G

Ginter, Garri *vandeadvokaat*
 Advokaadibüroo Sorainen Law
 Offices

Glikman, Aleksander *vandeadvokaat*
 Advokaadibüroo Teder, Glikman &
 Partnerid

Glikman, Leon *vandeadvokaat*
 Advokaadibüroo Teder, Glikman &
 Partnerid

Gorkin, Andres *vandeadvokaat*
 Advokaadibüroo Markus, Meidra,
 Missik & Ko

Gorškaljov, Oleg *vandeadvokaat*
 Ida-Viru Advokaadibüroo

Greebe, Avo *vandeadvokaat*
 Advokaadibüroo Avo Greebe

- Grossmann, Jugans *vandeadvokaat*
Advokaadibüroo Jugans Grossmann
- Gräzin, Igor *vandeadvokaadi vanemabi*
Advokaadibüroo Bachmann &
Partnerid
- H**
- Haabu, Heili *vandeadvokaadi abi*
Advokaadibüroo Raidla & Partnerid
- Hagström, Mariana *vandeadvokaadi abi*
Advokaadibüroo Teder, Glikman &
Partnerid
- Haavasalu, Karl *vandeadvokaat*
Advokaadibüroo Paul Varul
- Hallmägi, Andres *vandeadvokaat*
Advokaadibüroo Pohla & Hallmägi
- Harkmaa, Pirkko-Liis *vandeadvokaat*
Advokaadibüroo Lepik & Luhaäär
- Heek, Margus *vandeadvokaat*
Advokaadibüroo Heek
- Hein, Kätlin *vandeadvokaadi vanemabi*
Advokaadibüroo Eipre & Partnerid
- Hint, Aivar *vandeadvokaadi vanemabi*
Tartu I Advokaadibüroo
- Hint, Meelis *vandeadvokaadi abi*
Advokaadibüroo Tark & Co
- Hiob, Tiina Mare *vandeadvokaat*
Advokaadibüroo Tiina Mare Hiob
- Holsmer, Silja *vandeadvokaat*
Advokaadibüroo Mody &
Hääl GLIMSTEDT
- Hääl, Helen *vandeadvokaadi vanemabi*
Advokaadibüroo Concordia
- Hääl, Marti *vandeadvokaat*
Advokaadibüroo Mody &
Hääl GLIMSTEDT

I

Ikla, Jaanus *vandeadvokaadi vanemabi*
Advokaadibüroo Raidla & Partnerid

J

Jaanson, Marika *vandeadvokaadi vanemabi*
Advokaadibüroo Lepik & Luhaäär

Jakobson, Alla *vandeadvokaat*
Advokaadibüroo A. Jakobson &
A. Jaroslavski

Jankelevitš, Rolan *vandeadvokaadi abi*
Advokaadibüroo Lepik & Luhaäär

Jaroslavski, Anatoli *vandeadvokaat*
Advokaadibüroo A. Jakobson &
A. Jaroslavski

Jesse, Piret *vandeadvokaat*
Advokaadibüroo Tark & CO

Jevšina, Jekaterina *vandeadvokaat*
Advokaadibüroo Jevšina & Manjuk

Johanson, Vello *vandeadvokaat*
Advokaadibüroo Vello Johanson

Jundas, Eve *vandeadvokaat*
Advokaadibüroo Legalia

Junti, Arvo *vandeadvokaat*
Advokaadibüroo Arvo Junti

Järv, Peeter *vandeadvokaat*
Peeter Järve Advokaadibüroo

Järve, Paul *vandeadvokaat*
Advokaadibüroo Järve, Otti &
Laretei

Jürgen, Imbi *vandeadvokaat*
Advokaadibüroo Tark & Co

K

Kaasik, Maidu *vandeadvokaat*
Advokaadibüroo Tark & Co

Kaasik, Viktor	<i>vandeadvokaat</i> Advokaadibüroo V. Kaasik & Co
Kadak, Kristina	<i>vandeadvokaat</i> Advokaadibüroo Kadak & Partnerid
Kaevando, Marko	<i>vandeadvokaat</i> Aare Raigi Advokaadibüroo
Kalaus, Tanel	<i>vandeadvokaadi abi</i> Advokaadibüroo Raidla & Partnerid
Kaljaste, Kai	<i>vandeadvokaadi abi</i> Advokaadibüroo Sorainen Law Offices
Kaljurand, Aldo	<i>vandeadvokaat</i> Advokaadibüroo Paul Varul
Kalk, Karmo	<i>vandeadvokaat</i> Advokaadibüroo Siigur, Kõrgesaar & Partnerid Tallinna osakond
Kallas, Kadri	<i>vandeadvokaadi vanemabi</i> Advokaadibüroo Sorainen Law Offices
Kallaste, Valli	<i>vandeadvokaat</i> Kallaste Advokaadibüroo
Kalme, Ain	<i>vandeadvokaadi abi</i> Advokaadibüroo LEXTAL
Karu, Ants	<i>vandeadvokaat</i> Advokaadibüroo LEXTAL
Karu, Sirle	<i>vandeadvokaadi vanemabi</i> Advokaadibüroo LEXTAL
Kasak, Anto	<i>vandeadvokaadi abi</i> Advokaadibüroo Markus, Meidra, Missik & Ko
Kask, Karl	<i>vandeadvokaadi vanemabi</i> Advokaadibüroo Teder, Glikman & Partnerid
Kazikov, Albert	<i>vandeadvokaat</i> Narva Esimene Advokaadibüroo

Kaur, Viive	<i>vandeadvokaat</i> Advokaadibüroo Luiga, Mugu & Borenius
Keevallik, Toomas	<i>vandeadvokaat</i> Advokaadibüroo Keevallik & Partnerid
Kelder, Kärt Anna Marie	<i>vandeadvokaadi abi</i> Alvini Advokaadibüroo
Kello, Aivar	<i>vandeadvokaadi vanemabi</i> Advokaadibüroo In Jure
Kergandberg, Erki	<i>vandeadvokaat</i> Advokaadibüroo Aivar Pilv
Kiik, Urmas	<i>vandeadvokaadi vanemabi</i> Advokaadibüroo Tõnis Tamme
Kiis, Ain	<i>vandeadvokaat</i> Advokaadibüroo A. Kiis
Kiisa, Madis	<i>vandeadvokaat</i> Advokaadibüroo Laus & Partnerid
Kikkas, Nadežda	<i>vandeadvokaat</i> Advokaadibüroo Nadežda Kikkas
Kiviloo, Rein	<i>vandeadvokaat</i> Advokaadibüroo Markus, Meidra, Missik & Ko
Koch, Kari-Paavo	<i>vandeadvokaat</i> Advokaadibüroo Ruus, Koch & Partnerid
Koitver, Aurelia	<i>vandeadvokaat</i> Advokaadibüroo Koitver
Koitver, Katri	<i>vandeadvokaadi vanemabi</i> Kentmanni Advokaadibüroo
Kooga, Kaido	<i>vandeadvokaat</i> K. Kooga Advokaadibüroo
Koolmeister, Monika	<i>vandeadvokaadi abi</i> Advokaadibüroo Raidla & Partnerid
Korlenko, Mihhail	<i>vandeadvokaat</i> Narva Esimene Advokaadibüroo

Kotivenko, Konstantin	<i>vandeadvokaadi vanemabi</i> Advokaadibüroo Sorainen Law Offices
Kozlov, Viktor	<i>vandeadvokaat</i> Advokaadibüroo Kozlov & Partnerid
Kraavi, Veli	<i>vandeadvokaat</i> Advokaadibüroo Kraavi & Partnerid
Krinal, Vahur	<i>vandeadvokaat</i> Rüütli Advokaadibüroo
Krusealle, Marge	<i>vandeadvokaadi abi</i> Advokaadibüroo LEXTAL
Kruusmaa, Tiia	<i>vandeadvokaadi vanemabi</i> Advokaadibüroo Jaak Oja
Kuklase, Olev	<i>vandeadvokaat</i> Advokaadibüroo Kuklase & Partnerid
Kullerkann, Ingrid	<i>vandeadvokaat</i> Advokaadibüroo Leppik & Partnerid
Kullerkup, Kristi	<i>vandeadvokaadi vanemabi</i> Advokaadibüroo Tark & Co
Kunila, Annemarie	<i>vandeadvokaat</i> Advokaadibüroo A. Kunila & Ko
Kuningas, Heiki	<i>vandeadvokaadi vanemabi</i> Advokaadibüroo Karl Saavo
Kurisoo, Kairi	<i>vandeadvokaadi abi</i> Advokaadibüroo Mody & Hääl GLIMSTEDT
Kutman, Peeter	<i>vandeadvokaat</i> Advokaadibüroo Mody & Hääl GLIMSTEDT
Kutsar, Kalju	<i>vandeadvokaadi vanemabi</i> Advokaadibüroo Valge & Uiga Valga osak.
Kuurberg, Maris	<i>vandeadvokaat</i> Advokaadibüroo Ots & Co

- Kuusmaa, Kaljo *vandeadvokaat*
Tartu I Advokaadibüroo
- Kõiv, Nikolai *vandeadvokaat*
Advokaadibüroo Nikolai Kõiv
- Kõiv, Toomas *vandeadvokaat*
Reval Advokaadibüroo
- Kõo, Ahti *vandeadvokaat*
Advokaadibüroo Ahti Kõo
- Kõrgesaar, Urmas *vandeadvokaat*
Advokaadibüroo Siigur, Kõrgesaar
& Partnerid
- Käbi, Risto *vandeadvokaat*
Advokaadibüroo Tõnis Tamme
- Kägi, Kaljo *vandeadvokaat*
Advokaadibüroo Kaljo Kägi
- Kägi, Kersti *vandeadvokaadi vanemabi*
Advokaadibüroo Kaljo Kägi
- Kütt, Ivo *vandeadvokaadi vanemabi*
Advokaadibüroo Valge & Uiga
Jõgeva osakond
- L**
- Laanemaa, Toomas *vandeadvokaadi vanemabi*
Advokaadibüroo Tehver & Partnerid
- Laansalu, Ain *vandeadvokaadi vanemabi*
Advokaadibüroo Bachmann &
Partnerid
- Laarmaa, Matti *vandeadvokaadi abi*
Advokaadibüroo Paul Varul
- Ladva, Owe *vandeadvokaadi vanemabi*
Advokaadibüroo Uno Feldschmidt
- Lahevee, Margit *vandeadvokaadi vanemabi*
Advokaadibüroo Tark & Co
- Laid, Rein *vandeadvokaadi vanemabi*
Advokaadibüroo Luberg & Päts

Laine, Eve	<i>vandeadvokaadi vanemabi</i> Advokaadibüroo Ann Saar
Lall, Astrid	<i>vandeadvokaat</i> Tartu I Advokaadibüroo
Laretei, Ants	<i>vandeadvokaat</i> Advokaadibüroo Järve, Otti & Laretei
Laur, Mare	<i>vandeadvokaat</i> Tartu I Advokaadibüroo
Laus, Raivo	<i>vandeadvokaat</i> Advokaadibüroo Laus & Partnerid
Lausmaa, Natalia	<i>vandeadvokaat</i> Advokaadibüroo Natalia Lausmaa
Leedu, Märt	<i>vandeadvokaat</i> Viruvärava Advokaadibüroo
Lehtis, Kristi	<i>vandeadvokaadi abi</i> Advokaadibüroo Teder, Glikman & Partnerid
Leiger, Kaja	<i>vandeadvokaat</i> Advokaadibüroo Tark & Co
Leis, Marina	<i>vandeadvokaadi vanemabi</i> Viruvärava Advokaadibüroo
Lemetti, Margo	<i>vandeadvokaat</i> Advokaadibüroo Aivar Pilv Tartu
Lentsius, Margus	<i>vandeadvokaadi abi</i> Advokaadibüroo Aivar Pilv
Leok, Neeme	<i>vandeadvokaat</i> Valga Advokaadibüroo
Lepasepp, Kaupo	<i>vandeadvokaadi abi</i> Advokaadibüroo Teder, Glikman & Partnerid
Lepik, Hasso	<i>vandeadvokaat</i> Advokaadibüroo Lepik & Luhaäär
Lepik, Peeter	<i>vandeadvokaat</i> Advokaadibüroo Lepik & Luhaäär

Lepmets, Marju	<i>vandeadvokaadi vanemabi</i> Advokaadibüroo Eha Lillsaar
Leppik, Indrek	<i>vandeadvokaadi vanemabi</i> Advokaadibüroo Bachmann & Partnerid
Leppik, Jüri	<i>vandeadvokaat</i> Advokaadibüroo Leppik & Partnerid
Levin, Simon	<i>vandeadvokaat</i> Advokaadibüroo Teder, Glikman & Partnerid
Liigus, Lea	<i>vandeadvokaadi abi</i> Advokaadibüroo Sorainen Law Offices
Liiva, Kai	<i>vandeadvokaadi vanemabi</i> Advokaadibüroo Raidla & Partnerid
Liiva, Toomas	<i>vandeadvokaat</i> Advokaadibüroo Valdma & Partnerid
Liivik, Tõnu	<i>vandeadvokaat</i> Advokaadibüroo Tõnu Liivik
Lill, Kalev	<i>vandeadvokaat</i> Tartu I Advokaadibüroo
Lillo, Andrus	<i>vandeadvokaat</i> Advokaadibüroo Andrus Lillo
Lillo, Indrek	<i>vandeadvokaadi abi</i> Advokaadibüroo Ehasoo & Benevolenskaja
Lillsaar, Eha	<i>vandeadvokaat</i> Advokaadibüroo Eha Lillsaar
Lind, Kaspar	<i>vandeadvokaadi abi</i> Advokaadibüroo Kraavi & Partnerid
Lindma, Tarvo	<i>vandeadvokaat</i> Maria Mägi Advokaadibüroo
Lindmäe, Jaan	<i>vandeadvokaat</i> Advokaadibüroo Tark & Co

Lindpere, Heiki	<i>vandeadvokaadi vanemabi</i> Advokaadibüroo Lepik & Luhaäär
Linsi, Liina	<i>vandeadvokaat</i> Advokaadibüroo Lepik & Luhaäär
Lipstok, Raiko	<i>vandeadvokaadi abi</i> Advokaadibüroo Ots & Co
Liskmann-Getsu, Arina	<i>vandeadvokaadi vanemabi</i> Advokaadibüroo A. Jakobson & A. Jaroslavski
Loonde, Helmi	<i>vandeadvokaat</i> Advokaadibüroo Helmi Loonde
Lorvi, Merli	<i>vandeadvokaadi abi</i> Advokaadibüroo Eipre & Partnerid
Luberg, Aadu	<i>vandeadvokaat</i> Advokaadibüroo Luberg & Päts
Luhaäär, Toomas	<i>vandeadvokaat</i> Advokaadibüroo Lepik & Luhaäär
Luiga, Piret	<i>vandeadvokaadi abi</i> Advokaadibüroo Tark & Co
Luiga, Sten	<i>vandeadvokaat</i> Advokaadibüroo Luiga, Mugu & Borenius
Luik, Ingeri	<i>vandeadvokaadi abi</i> Advokaadibüroo Paul Varul
Luik, Vello	<i>vandeadvokaadi vanemabi</i> Valga Advokaadibüroo
Lukas, Aino-Eevi	<i>vandeadvokaat</i> Advokaadibüroo Advocatus
Luksepp, Helina	<i>vandeadvokaat</i> Advokaadibüroo Consensus
Lumiste, Riine	<i>vandeadvokaat</i> Advokaadibüroo Legitimus
Lusmägi, Andres	<i>vandeadvokaat</i> Andres Lusmägi Advokaadibüroo
Lust, Mare	<i>vandeadvokaat</i> Viruvärava Advokaadibüroo

- Lutsar, Tõnis *vandeadvokaat*
Advokaadibüroo Tõnis Lutsar
- Lõhmus, Mikk *vandeadvokaat*
Advokaadibüroo Paul Varul
- Lõhmus-Ein, Karina *vandeadvokaat*
Advokaadibüroo Andrus Lillo
- Lätt, Priit *vandeadvokaadi abi*
Advokaadibüroo Straus & Partnerid
- M**
- Madisson, Karin *vandeadvokaadi vanemabi*
Advokaadibüroo Sorainen Law
Offices
- Mahhov, Ivo *vandeadvokaat*
Advokaadibüroo Välisõigusabi
- Mailend, Ants *vandeadvokaat*
Advokaadibüroo Paul Varul
- Maisvee, Rando *vandeadvokaadi abi*
Advokaadibüroo Ots & Co
- Malõšev, Mefodi *vandeadvokaat*
M. Malõševi Advokaadibüroo
- Manavald, Priit *vandeadvokaat*
Advokaadibüroo Priit Manavald
- Manjuk, Valentina *vandeadvokaat*
Advokaadibüroo Jevšina & Manjuk
- Markus, Raul *vandeadvokaat*
Advokaadibüroo Markus, Meidra,
Missik & Ko
- Martin, Kristi *vandeadvokaat*
Advokaadibüroo LEXTAL
- Massalina, Tatjana *vandeadvokaat*
Narva Esimene Advokaadibüroo
- Masso, Meelis *vandeadvokaadi vanemabi*
Advokaadibüroo Ruus, Koch &
Partnerid

Mehilane, Marko	<i>vandeadvokaadi abi</i> Advokaadibüroo Lepik & Luhaäär
Meidra, Tõnu	<i>vandeadvokaat</i> Advokaadibüroo Markus, Meidra, Missik & Ko
Mets, Margus	<i>vandeadvokaadi vanemabi</i> Advokaadibüroo Normann ja Partnerid
Missik, Mart	<i>vandeadvokaat</i> Advokaadibüroo Markus, Meidra, Missik & Ko
Mody, Sanjay Jaanus	<i>vandeadvokaat</i> Advokaadibüroo Mody & Hääl GLIMSTEDT
Mugu, Margus	<i>vandeadvokaat</i> Advokaadibüroo Luiga, Mugu & Borenienius
Mullari, Tambet	<i>vandeadvokaadi abi</i> Advokaadibüroo Valdma & Partnerid
Murde, Valli	<i>vandeadvokaadi vanemabi</i> Advokaadibüroo Karl Saavo
Must, Sirje	<i>vandeadvokaat</i> Advokaadibüroo Sirje Must
Mõttus, Brigitta	<i>vandeadvokaat</i> Reval Advokaadibüroo
Mõttus, Margus	<i>vandeadvokaadi abi</i> Advokaadibüroo Sirje Must
Mägi, Helen	<i>vandeadvokaadi abi</i> Advokaadibüroo Sirje Must
Mägi, Kadi	<i>vandeadvokaadi abi</i> Viruvärava Advokaadibüroo
Mägi, Maria	<i>vandeadvokaat</i> Maria Mägi Advokaadibüroo
Mägi, Monika	<i>vandeadvokaat</i> Advokaadibüroo Concordia

Mälberg, Toomas	<i>vandeadvokaadi vanemabi</i> Advokaadibüroo Mody & Hääl GLIMSTEDT
Mällo, Konrad	<i>vandeadvokaat</i> Advokaadibüroo Konrad Mällo
Mänd, Ellinora	<i>vandeadvokaat</i> Advokaadibüroo Välisõigusabi
Mängel, Marje	<i>vandeadvokaat</i> Advokaadibüroo Marje Mängel
Männik, Martin	<i>vandeadvokaadi abi</i> Advokaadibüroo Pohla & Hallmägi
Männiko, Mari	<i>vandeadvokaat</i> Advokaadibüroo LEXTAL
N	
Naaber, Liina	<i>vandeadvokaadi abi</i> Advokaadibüroo Lepik & Luhaäär
Namm, Küllike	<i>vandeadvokaat</i> Advokaadibüroo Küllike Namm
Napa, Rein	<i>vandeadvokaat</i> Advokaadibüroo Rein Napa
Narusberg, Sergei	<i>vandeadvokaat</i> Advokaadibüroo Sergei Narusberg
Neiland, Alar	<i>vandeadvokaat</i> Advokaadibüroo AE Consult
Niitsoo, Rein	<i>vandeadvokaadi abi</i> Aare Raigi Advokaadibüroo
Nirgi, Lembit	<i>vandeadvokaat</i> Rakvere Advokaadibüroo
Nišajev, Oleg	<i>vandeadvokaat</i> Advokaadibüroo Junik
Normann, Margo	<i>vandeadvokaat</i> Advokaadibüroo Normann & Partnerid
Nurm, Tiia	<i>vandeadvokaat</i> Advokaadibüroo Leppik & Partnerid

- Nurmi, Anne *vandeadvokaadi abi*
Advokaadibüroo Rein Napa
- Nõmmik, Ants *vandeadvokaadi vanemabi*
Advokaadibüroo Tibar & Partnerid
Pärnu osakond
- Nõu, Raini *vandeadvokaadi vanemabi*
Advokaadibüroo Jaak Oja
- Näslund, Viive *vandeadvokaat*
Advokaadibüroo Lepik & Luhaäär
- O**
- Oberg, Raul *vandeadvokaat*
Advokaadibüroo Concordia Pärnu
- Objartel, Rainer *vandeadvokaadi abi*
Advokaadibüroo Karl Saavo
- Oja, Jaak *vandeadvokaat*
Advokaadibüroo Jaak Oja
- Ojamaa, Heikki *vandeadvokaadi vanemabi*
Maria Mägi Advokaadibüroo
- Olovjanišnikov, Leonid *vandeadvokaat*
Advokaadibüroo Leonid
Olovjanišnikov
- Ots, Arne *vandeadvokaat*
Advokaadibüroo Raidla & Partnerid
- Ots, Maivi *vandeadvokaat*
Advokaadibüroo Ots & Co
- Otsa, Raul *vandeadvokaadi abi*
Advokaadibüroo Priit Manavald
- Otsmann, Villu *vandeadvokaadi vanemabi*
Advokaadibüroo Tõnis Tamme
- Otti, Heldur *vandeadvokaat*
Advokaadibüroo Järve, Otti &
Laretei
- Otto, Iivi *vandeadvokaadi vanemabi*
Advokaadibüroo Teder, Glikman &
Partnerid

- Oviir-Neivelt, Maarja *vandeadvokaadi vanemabi*
Advokaadibüroo Raidla & Partnerid
- P**
- Paabumets, Marko *vandeadvokaadi vanemabi*
Advokaadibüroo In Jure
- Paas, Katri *vandeadvokaadi abi*
Advokaadibüroo Lepik & Luhaäär
- Paas, Paavo *vandeadvokaat*
Advokaadibüroo Straus & Partnerid
- Paatsi, Karina *vandeadvokaat*
Advokaadibüroo Luiga, Mugu & Borenius
- Pahapill, Priit *vandeadvokaadi vanemabi*
Advokaadibüroo Luiga, Mugu & Borenius
- Paimets, Uno *vandeadvokaat*
Uno Paimetsa Advokaadibüroo
- Palla, Helen *vandeadvokaadi abi*
Advokaadibüroo Mody & Hääl GLIMSTEDT
- Palumets, Enno *vandeadvokaat*
Advokaadibüroo Enno Palumets
- Papp, Sven *vandeadvokaat*
Advokaadibüroo Raidla & Partnerid
- Paron, Raino *vandeadvokaat*
Advokaadibüroo Raidla & Partnerid
- Park, Minni-Triin *vandeadvokaadi abi*
Advokaadibüroo Tark & Co
- Past, Andres *vandeadvokaat*
Advokaadibüroo Concordia
- Paulus, Lauri *vandeadvokaat*
Advokaadibüroo Legalia Tallinn
- Pert, Raivo *vandeadvokaat*
Advokaadibüroo Raivo Pert

Petrjakova, Niina	<i>vandeadvokaat</i> Niguliste Advokaadibüroo
Pihla, Enn	<i>vandeadvokaat</i> Advokaadibüroo Partes
Piik, Ave	<i>vandeadvokaadi vanemabi</i> Advokaadibüroo Luiga, Mugu & Borenius
Piirisalu, Lea	<i>vandeadvokaadi abi</i> Advokaadibüroo Aivar Pilv
Pihlak, Monica	<i>vandeadvokaadi vanemabi</i> Advokaadibüroo Luiga, Mugu & Borenius
Pihlakas, Kaido	<i>vandeadvokaat</i> Advokaadibüroo HETA
Pihlakas, Taavi	<i>vandeadvokaadi abi</i> Advokaadibüroo HETA
Pikamäe, Toomas	<i>vandeadvokaat</i> Advokaadibüroo Ots & Co
Pikmets, Helmut	<i>vandeadvokaat</i> Advokaadibüroo Paul Varul
Pilt, Toomas	<i>vandeadvokaadi vanemabi</i> Advokaadibüroo Heek
Pilv, Aivar	<i>vandeadvokaat</i> Advokaadibüroo Aivar Pilv
Pilv, Tarmo	<i>vandeadvokaat</i> Advokaadibüroo Aivar Pilv Tartu
Pisuke, Heiki	<i>vandeadvokaat</i> Advokaadibüroo Straus & Partnerid
Pirn, Meelis	<i>vandeadvokaat</i> Advokaadibüroo V. Kaasik & Co
Plaks, Carry	<i>vandeadvokaat</i> Advokaadibüroo Sorainen Law Offices
Ploom, Jüri	<i>vandeadvokaadi vanemabi</i> Advokaadibüroo Pohla & Hallmägi

Pohla, Asko	<i>vandeadvokaat</i> Advokaadibüroo Pohla & Hallmägi
Politšev, Sergei	<i>vandeadvokaat</i> Ida-Viru Advokaadibüroo
Polman, Denis	<i>vandeadvokaadi abi</i> Advokaadibüroo Tõnis Tamme
Pormeister, Alo	<i>vandeadvokaadi abi</i> Advokaadibüroo Laus & Partnerid
Preem, Otto	<i>vandeadvokaat</i> Valga Advokaadibüroo
Priks, Marian	<i>vandeadvokaadi abi</i> Advokaadibüroo Valge & Uiga
Pöder, Nele	<i>vandeadvokaadi vanemabi</i> Maria Mägi Advokaadibüroo
Pöld, Kersti	<i>vandeadvokaat</i> Advokaadibüroo Kersti Pöld
Põldoja, Vaido	<i>vandeadvokaadi abi</i> Advokaadibüroo Paul Varul
Pöldvere, Pirka-Marja	<i>vandeadvokaadi abi</i> Advokaadibüroo Raidla & Partnerid
Pärmann, Avo	<i>vandeadvokaat</i> Advokaadibüroo Partes
Pärtel, Anu	<i>vandeadvokaat</i> Advokaadibüroo In Jure
Päts, Madis	<i>vandeadvokaat</i> Advokaadibüroo Luberg & Päts
Pürn, Tanel	<i>vandeadvokaat</i> Advokaadibüroo Sirje Must
R	
Raamets, Rein	<i>vandeadvokaat</i> Rein Raametsa Advokaadibüroo
Raidla, Jüri	<i>vandeadvokaat</i> Advokaadibüroo Raidla & Partnerid

Raidla, Kristel	<i>vandeadvokaadi abi</i> Advokaadibüroo Luiga, Mugu & Borenius
Raig, Aare-Heino	<i>vandeadvokaat</i> Aare Raigi Advokaadibüroo
Raig, Gert	<i>vandeadvokaadi abi</i> Aare Raigi Advokaadibüroo
Rajavere, Peep	<i>vandeadvokaadi vanemabi</i> Advokaadibüroo Andres Rüütel
Ratso, Allan	<i>vandeadvokaadi vanemabi</i> Advokaadibüroo Kadak & Partnerid
Raudsepp, Alla	<i>vandeadvokaadi vanemabi</i> Advokaadibüroo Concordia Pärnu
Raudsepp, Kati	<i>vandeadvokaat</i> Advokaadibüroo Kati Raudsepp
Raudsepp, Sulev	<i>vandeadvokaat</i> Raudsepa Advokaadibüroo
Raudsik, Aivar	<i>vandeadvokaat</i> Advokaadibüroo Alas & Raudsik
Reimets, Ulvi	<i>vandeadvokaat</i> Advokaadibüroo Ulvi Reimets
Reinmaa, Armand	<i>vandeadvokaadi abi</i> Advokaadibüroo Kadak & Partnerid
Reinsalu, Matti	<i>vandeadvokaat</i> Advokaadibüroo Matti Reinsalu
Reinson, Kristi	<i>vandeadvokaat</i> Advokaadibüroo Raidla & Partnerid
Rekand, Liina	<i>vandeadvokaadi abi</i> Alvini Advokaadibüroo
Repnau, Andrus	<i>vandeadvokaadi vanemabi</i> Viruvärava Advokaadibüroo
Riiberg, Randu	<i>vandeadvokaadi abi</i> Advokaadibüroo Ots & Co
Rivis, Eva	<i>vandeadvokaat</i> Advokaadibüroo Eva Rivis

Rodi, Äili	<i>vandeadvokaat</i> Rodi Advokaadibüroo
Rogulski, Vladimir	<i>vandeadvokaat</i> Narva Esimene Advokaadibüroo
Roode, Siim	<i>vandeadvokaat</i> Advokaadibüroo Markus, Meidra, Missik & Ko
Roosalu, Kristina	<i>vandeadvokaat</i> Advokaadibüroo K. Roosalu
Roosmaa, Rünno	<i>vandeadvokaat</i> Advokaadibüroo Roosmaa
Rõzov, Nikolai	<i>vandeadvokaat</i> Ida-Viru Advokaadibüroo
Räppo, Kaimo	<i>vandeadvokaat</i> Aare Raigi Advokaadibüroo
Rüütel, Andres	<i>vandeadvokaat</i> Advokaadibüroo Andres Rüütel
S	
Saar, Ann	<i>vandeadvokaat</i> Advokaadibüroo Ann Saar
Saar, Mall	<i>vandeadvokaat</i> Advokaadibüroo Saar & Ko
Saar, Nigul	<i>vandeadvokaat</i> Advokaadibüroo Paul Varul
Saare, Kalev	<i>vandeadvokaadi vanemabi</i> Advokaadibüroo Lepik & Luhaäär
Saavo, Karl	<i>vandeadvokaat</i> Advokaadibüroo Karl Saavo
Saks, Dagmar	<i>vandeadvokaat</i> Dagmar Saksa Advokaadibüroo
Saks, Reet	<i>vandeadvokaadi vanemabi</i> Advokaadibüroo Raidla & Partnerid
Salumets, Alice	<i>vandeadvokaat</i> Alvini Advokaadibüroo

Sander, Anu	<i>vandeadvokaadi abi</i> Advokaadibüroo Paul Varul
Sassian, Edith	<i>vandeadvokaat</i> Advokaadibüroo Edith Sassian & Ko
Savi, Marit	<i>vandeadvokaadi abi</i> Advokaadibüroo Tark & Co
Schmidt, Maimu	<i>vandeadvokaat</i> Advokaadibüroo Maimu Schmidt
Schneider, Siiri	<i>vandeadvokaat</i> Advokaadibüroo Siiri Schneider
Schotter, Kristina	<i>vandeadvokaadi abi</i> Advokaadibüroo Mody & Hääl GLIMSTEDT
Schwarze, Signe	<i>vandeadvokaadi abi</i> Viruvärava Advokaadibüroo
Sehver, Monika	<i>vandeadvokaat</i> Advokaadibüroo Raidla & Partnerid
Seimar, Imbi	<i>vandeadvokaat</i> Niguliste Advokaadibüroo
Selberg, Eve	<i>vandeadvokaadi vanemabi</i> Advokaadibüroo Maire Arm
Senkel, Mati	<i>vandeadvokaat</i> Advokaadibüroo Mati Senkel
Sepp, Mare	<i>vandeadvokaat</i> Advokaadibüroo Mare Sepp
Seppik, Siim	<i>vandeadvokaat</i> Advokaadibüroo Seppik & Sirel
Sigal, Anton	<i>vandeadvokaadi abi</i> Advokaadibüroo Lepik & Luhaäär
Siil, Marko	<i>vandeadvokaadi vanemabi</i> Advokaadibüroo Andres Tamm
Sikut, Mart	<i>vandeadvokaat</i> Sikuti Advokaadibüroo
Sikut, Vello	<i>vandeadvokaat</i> Sikuti Advokaadibüroo

Sild, Ruth	<i>vandeadvokaat</i> Advokaadibüroo Ruth Sild
Sild, Tarmo	<i>vandeadvokaat</i> Advokaadibüroo LEXTAL
Sillar, Sven	<i>vandeadvokaat</i> Advokaadibüroo Entsik & Sillar
Simm, Piret	<i>vandeadvokaat</i> Advokaadibüroo Digesta
Simon, Urmas	<i>vandeadvokaadi abi</i> Advokaadibüroo Tibar & Partnerid
Simovart, Mari-Ann	<i>vandeadvokaat</i> Advokaadibüroo Lepik & Luhaäär
Simovart, Martin	<i>vandeadvokaadi vanemabi</i> Advokaadibüroo Lepik & Luhaäär
Simson, Andres	<i>vandeadvokaat</i> Advokaadibüroo Concordia
Sirel, Jüri	<i>vandeadvokaat</i> Advokaadibüroo Seppik & Sirel
Solovjova, Irina	<i>vandeadvokaat</i> Advokaadibüroo Irina Solovjova
Soop, Ene	<i>vandeadvokaat</i> Advokaadibüroo Sorainen Law Offices
Soosaar, Cardo	<i>vandeadvokaat</i> Advokaadibüroo Bachmann & Partnerid
Sorainen, Aku Johannes	<i>vandeadvokaat</i> Advokaadibüroo Sorainen Law Offices
Straus, Ilmar	<i>vandeadvokaat</i> Advokaadibüroo Straus & Partnerid
Suik, Andres	<i>vandeadvokaat</i> Advokaadibüroo Tark & Co
Suuban, Arvo	<i>vandeadvokaat</i> Ida-Viru Advokaadibüroo

Suvorova, Natalia	<i>vandeadvokaat</i> Advokaadibüroo Legalia
Söörd, Milvi	<i>vandeadvokaat</i> Viruvärava Advokaadibüroo
Š	
Šemanski, Vladimir	<i>vandeadvokaat</i> Advokaadibüroo Vladimir Šemanski
Ž	
Žurina, Irina	<i>vandeadvokaat</i> Ida-Viru Advokaadibüroo
T	
Talts, Raul	<i>vandeadvokaadi abi</i> Advokaadibüroo Aivar Pilv
Talviste, Üllar	<i>vandeadvokaat</i> Advokaadibüroo LEXTAL
Tamm, Andres	<i>vandeadvokaat</i> Advokaadibüroo Andres Tamm
Tamm, Elo	<i>vandeadvokaat</i> Advokaadibüroo Lepik & Luhaäär
Tamm, Leanika	<i>vandeadvokaadi abi</i> Advokaadibüroo Sirje Must
Tamme, Marge	<i>vandeadvokaat</i> Tartu I Advokaadibüroo
Tamme, Martin	<i>vandeadvokaadi abi</i> Advokaadibüroo Paul Varul
Tamme, Toomas	<i>vandeadvokaat</i> Alvini Advokaadibüroo
Tamme, Tõnis	<i>vandeadvokaat</i> Advokaadibüroo Tõnis Tamme
Tammemäe, Nele	<i>vandeadvokaadi abi</i> Advokaadibüroo Küllike Namm

Tammer, Anne	<i>vandeadvokaat</i> Advokaadibüroo Anne Tammer
Tammer, Vello	<i>vandeadvokaadi abi</i> Advokaadibüroo Anne Tammer
Tark, Aare	<i>vandeadvokaat</i> Advokaadibüroo Tark & Co
Tartu, Priit	<i>vandeadvokaat</i> Advokaadibüroo Priit Tartu
Taro, Aivar	<i>vandeadvokaadi abi</i> Advokaadibüroo Luiga, Mugu & Borenius
Taube, Toomas	<i>vandeadvokaat</i> Advokaadibüroo Tark & Co
Tauk, Daisy	<i>vandeadvokaat</i> Advokaadibüroo Teder, Glikman & Partnerid
Tedder, Jaan	<i>vandeadvokaat</i> Advokaadibüroo Tedder
Teder, Indrek	<i>vandeadvokaat</i> Advokaadibüroo Teder, Glikman & Partnerid
Teder, Kristiina	<i>vandeadvokaadi abi</i> Advokaadibüroo Küllike Namm
Tehver, Jaanus	<i>vandeadvokaat</i> Advokaadibüroo Tehver & Partnerid
Tibar-Šuvalov, Eva	<i>vandeadvokaat</i> Advokaadibüroo Tibar & Partnerid
Tiiman, Marko	<i>vandeadvokaat</i> Advokaadibüroo Straus & Partnerid
Tiislär, Marko	<i>vandeadvokaadi vanemabi</i> Advokaadibüroo Ruus, Koch & Partnerid
Tiivel, Tuuve	<i>vandeadvokaadi vanemabi</i> Advokaadibüroo Teder, Glikman & Partnerid

Tikk, Eneken	<i>vandeadvokaadi vanemabi</i> Advokaadibüroo LEXTAL
Tolli-Baskin, Veera	<i>vandeadvokaat</i> Advokaadibüroo V. Tolli
Tolmatšova, Marina	<i>vandeadvokaadi vanemabi</i> Advokaadibüroo Raidla & Partnerid
Tolstov, Leonid	<i>vandeadvokaat</i> Advokaadibüroo Paul Varul
Tomberg, Helen-Lumelille	<i>vandeadvokaadi vanemabi</i> Advokaadibüroo Tibar & Partnerid
Tomson, Endel	<i>vandeadvokaat</i> Sikuti Advokaadibüroo
Tomson, Katri	<i>vandeadvokaadi abi</i> Advokaadibüroo Keevallik & Partnerid
Toom, Marit	<i>vandeadvokaadi abi</i> Advokaadibüroo Raidla & Partnerid
Toom, Pille	<i>vandeadvokaadi vanemabi</i> Sikuti Advokaadibüroo
Toomemets, Triin	<i>vandeadvokaadi abi</i> Advokaadibüroo Laus & Partnerid
Tooming, Arri	<i>vandeadvokaat</i> Advokaadibüroo Arri Tooming
Toomsalu, Liis	<i>vandeadvokaadi abi</i> Viruvärava Advokaadibüroo
Torokoff, Kuldar-Jaan	<i>vandeadvokaat</i> Maria Mägi Advokaadibüroo
Tosmann, Raul	<i>vandeadvokaat</i> Advokaadibüroo Tosmann
Traat, Martin	<i>vandeadvokaadi vanemabi</i> Advokaadibüroo Siigur, Kõrgesaar & Partnerid Tallinna osakond
Triipan, Martin	<i>vandeadvokaadi abi</i> Advokaadibüroo Raidla & Partnerid
Truija, Uido	<i>vandeadvokaadi vanemabi</i> Advokaadibüroo Uno Feldschmidt

Tšelnokova, Galina *vandeadvokaat*
 Narva Esimene Advokaadibüroo

Tusti, Mariann *vandeadvokaadi vanemabi*
 Niguliste Advokaadibüroo

Tuulas, Tõnu *vandeadvokaat*
 Advokaadibüroo Leppik & Partnerid

Tänav, Vahur *vandeadvokaat*
 Advokaadibüroo Vahur Tänav

U

Uduste, Kaido *vandeadvokaat*
 Advokaadibüroo Kaido Uduste

Uiga, Li *vandeadvokaat*
 Advokaadibüroo Valge & Uiga

Umuršadjants, Artur *vandeadvokaat*
 Artur Umuršadjantsi
 Advokaadibüroo

Urge-Manitski, Anneli *vandeadvokaat*
 Advokaadibüroo Urge

Uritam, Anu *vandeadvokaat*
 Advokaadibüroo Straus & Partnerid

Ustav, Urmas *vandeadvokaat*
 Advokaadibüroo LEXTAL

Uuetoa-Tepper, Kristina *vandeadvokaat*
 Advokaadibüroo Aivar Pily

V

Vabamets, Erki *vandeadvokaat*
 Advokaadibüroo Keevallik &
 Partnerid

Vaher, Toomas *vandeadvokaat*
 Advokaadibüroo Raidla & Partnerid

Vahimets, Risto *vandeadvokaat*
 Advokaadibüroo Tark & Co

Vaigla, Triinu *vandeadvokaadi vanemabi*
 Advokaadibüroo Lepik & Luhaäär

Kirjastus Ilo
Madara 14, Tallinn 10612
tel 661 0553, faks 661 0556

Trükikoda Ilo Print
Madara 14, Tallinn 10612
tel 661 0351, faks 661 0352

